VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina — Perustettu vuonna 1917 1 Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 61 — Vol. XLVIII vuosikerta SUDBURY, ONTARIO Tiistaina, toukok. 26 p. 1964 Tuesday, May 26, 1964

Yhdistynyt Arabitasavalta NLn politiikan kannattaja

Kairo. — Neuvostoliiton pääministeri Nikita Hrushtshevin lähtiessä täältä eilen 17 päivää kestäneeltä vierailultaan ilmoitettiin, että Neuvostoliitto oli suostunut antamaan Egyptille jälleen uuden lainan taloutensa kehittämiseksi ja että egyptiläiset olivat ilmoittaneet, jotta he kannattavat neuvostoliittolaista ulkopolitiikkaa.

Yhdistyneen Arabitasavallan presidentti eversti Nasser ilmoitti että Neuvostoliitto oli luvannut 252,000,000 ruplan, eli $272,000,000 lainan, joka vastaa noin 10 prosenttia niistä menoista, jotka johtuvat Yhdistyneen Arabitasavallan uuden viisivuotissuunnitelman toteuttamista.

Allekirjoittaessaan kahden valtiomiehen antaman kommunikean presidentti Nasser vahvisti, että hän on samaa mieltä pääministeri Hrushtshevin kanssa jotta Neuvostoliiton olisi luovuttava Kuuban ylilennoista ja varoitti samalla, että näistä ylilennoista voisi johtua erittäin vakavat seuraukset.

Hän oli edelleen neuvostoliittolaisen johtajan kanssa samaa mieltä, että olisi tehtävä mahdolliseksi kaikkien maiden rauhanomainen rinnakkaiselo, mikä merkitsee sitä, että egyptilainen johtajan asettautui Neuvostoliiton johtajien kannalle heidän ideologisessa riidassaan kiinalaisten johtajien kanssa.

Nasser hyväksyi myös sen väitteen, että Neuvostoliitolla oli oikeus vaatia mahdollisuutta osallistua Afro-Aasian maiden suunniteltuun konferenssiin. Kiinalaiset johtajat ovat väittäneet, että Neuvostoliitto ei ole todellisuudessa aasialainen sen enempää kuin afrikkalainenkaan maa.

Vaikka lainan antamisesta ei annettu lähempää selostusta, niin yleisesti uskotaan, että laina oli annettu 12 vuoden ajaksi kahden ja puolen prosentin korolla. Neuvostoliitto on aikaisemmin antanut Yhdistyneelle Arabitasavallalle $500,000,000 luoton.

Neuvostoliittolainen johtaja sanoi puolestaan hänen kunniakseen järjestetyssä jäähyväisyystilaisuudessa, että Neuvostoliitto on edelleenkin arabimaiden kannattajien joukkoon lukeutuva. Samanaikaisesti hän tuomitsi kolonialismin ja imperialismin.

Hrushtshev sanoi, että Neuvostoliiton Yhdistyneelle Arabitasavallalle antaman avun joukossa on suunniteltu uuden 1,000,000 tonnisen vuosittaisen kapasiteettisen terästehtaan rakentaminen ja 10,000-eekkerisen neuvostoliittolaisella koneilla varustetun uudenaikaisen farmin raivaaminen.

Kääntyessään isäntäänsä kohden Hrushtshev sanoi: "Arabikansojen vallankumous, kuten presidentti Nasser on tähdentänyt, on voimakas ja suurimerkityksellinen."

Ulkoministeri näkee pakon tunnustaa Kiina

Ottawa. — Vaikka canadalaisella taholla pidättäydytäänkin kaikista toimenpiteistä Kiinan diplomaattisesti tunnustamiseksi siksi kunnes Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokous kokoontuu v. 1965 istuntoonsa, valmistaudutaan sen varalta, että tunnustamiselta ei voida pitempään välttyä.

Puhuessaan ulkopolitiikasta liittoparlamentin alahuoneen istunnossa viime viikonvaihteessa Canadan ulkoministeri Paul Martin vihjasi, että Ottawa voinee vaatia Kiinalta joitakin myönnytyksiä ennen kuin se on valmis tunnustamaan Kiinan olemassaolon.

Huomioiden, että viimeaikoina on herännyt kysymys siitä mahdollisuudesta jotta voitaisiin tunnustaa niin Kiinan kuin Formosankin olemassaolo, mr. Martin vahvisti sitä

(Jatkuu sivulla 4)

Nappula, joka käänsi Niilin suunnan. Yhdistyneen Arabitasavallan presidentti Gamal Abdel Nasser (vasemmalla) ja Neuvostoliiton pääministeri Nikita Hrushtshev painamassa nappulaa, joka käänsi Niilin joen suunnan Assuanin padon kohdalla, johtaen veden läpi kuuden jättiläismäisen tunnelin, jotka on rakennettu kiviseen jokiäyräaseen. Hrushtshevista oikealle ovat Irakin presidentti Abdul Salam Aref ja Jemenin presidentti Abdulla Al Sallal. — TNS-kuva.

Portugalilaiset tappoivat naisia, lapsia Angolassa

Leopoldville. — Kaksi Portugalin Angolassa olevan armeijan pakolaista syyti viikonvaihteessa, että diktaattori Salazarin johtama Portugalin hallitus oli noudattamassa sukupuuttoon tappamispolitiikkaa.

Luutnantit Nuno Manuel Rodriguez ja Honorio Chantre Fortes sanoivat, että he olivat nähneet kuinka Portugalin hallituksen joukot olivat ampuneet umpimähkään naisia ja lapsia.

(Halifaxissa syntynyt lääkäri tri Ian Gilchrist joka on johtanut Leopoldvillessa sairaalaa angolalaisten pakolaisten lääkitsemiseksi ja hoitamiseksi, sanoi aikaisemmin viime viikolla Hamiltonissa että canadalaisten tulisi vaatia hallitukseltaan, jotta se tekisi kaiken mahdollisen sen estämiseksi, että Portugalin joukot Angolassa käyttävät NATOliiton aseita angolalaisia vastaan. Hän sanoi Portugalin asejoukkojen käytettävissä olevan tässä mielessä NATOn kivääreitä, konekivääreitä maamiinoja helikoptereita ja pienempiä pommittajalentokoneita).

Nämä upseerit, jotka sanoivat, että he olivat karanneet aseyksiköstään lähellä Kongon rajaa toukokuun 12 päivänä, esiintyivät täällä Angolan pakolaishallituksen päämajassa järjestetyssä lehdistöntiedustelutilaisuudessa.

Luutnantti Rodriguez, joka on 23 vuoden ikäinen portugalilainen Azooreilta sanoi, että hän oli päättänyt karata aseyksiköstään sen jälkeen kun hänelle oli annettu rangaistukseksi tehtäväksi tulittaa sotilasta joka oli kieltäytynyt toteuttamasta niitä käskyjä. "Mutta minä ja viisi muuta sotilasta kieltäytyi noudattamasta määräystä. Me ammuimme ilmaan sen sijaan."

Hän sanoi, että hänet pidätettiin tämän jälkeen ja määrättiin vankeuteen viideksi päiväksi, minkä jälkeen hänet lähetettiin erikoisjalkaväkipataljoonaan pohjoiseen lähelle Kongon rajaa.

Siellä hän oli tavannut 22 vuoden ikäisen luutnantti Fortesin, joka oli opiskellut hänen kanssaan Lissabonin yliopistolla v. 1962. Cape Verden saarilta kotoisin oleva mulatto luutnantti Fortes oli suostunut seuraamaan ystäväänsä karkausyrityksessä.

He päättivät tehdä yrityksensä puolen päivän aikana, jolloin heidän komentava upseerinsa ja muut upseerit olivat nauttimassa siestastaan. He ilmoittivat, että heidän aikeensa oli ottaa valokuvia Angolan ja Kongon rajamailla ja niin he kävelivät läheiseen kongolaiseen kylään, missä he pyysivät viranomaisilta asyylioikeutta.

"Liittolaisten" välillä riitaa

United Nations. — NATO-liittolaisten Yhdysvaltain ja Ranskan väliset suhteet kävivät eilen yhä jännittyneimmäksi kun Ranskan edustaja YKssa ilmoitti kannattavansa Kambodshan syytöstä jotta yhdysvaltalaisella ja Yhdysvaltain marionettina olevalta etelävietnamilaiseltä taholta oli syyllistytty hyökkäyksiin Kambodshaa vastaan.

Samanaikaisesti Washingtonissa hyljättiin Ranskan ja Neuvostoliiton ehdotus 14 vallan konferenssista harkitsemaan Laosia ja Kambodshaa koskevia asioita. Yhdysvaltalainen kieltäytyminen perustui siihen väitteeseen, että vasemmistolaisten ainesten on ensin peräännyttävä niiltä alueilta, joita he ovat äskettäin vallanneet.

Ranska on vastustanut myös sitä Yhdysvaltain esittämää ehdotusta, että olisi saatettava YKn joukot patrulliin Kambodshan ja Etelä-Vietnamin rajalle.

"KAKSINAAMAISUUTTA" SUURVALTOJEN TAHOLTA — NKRUMAH

Accra. — Ghanan presidentti Kwame Nkrumah on syyttänyt maailman suurvaltoja (länsimaisia) siitä, että ne käyttävät kahta standarttia tehdessään suosituksia muille kansoille.

Mr. Nkrumah sanoi, että suurvallat tunnustavat jotta rotuerottelu, sellaisenaan kuin sitä harjoitetaan Etelä-Afrikassa, muodostaa vaaran maailman rauhalle, mutta siitä huolimatta nämä samat maat ovat haluttomia ryhtymään mihinkään toimenpiteisiin YKssa tämän tilanteen korjaamiseksi väittäen, että YKn tie, pakotteiden asettaminen tai toimenpiteiden ottaminen Etelä-Afrikkaan nähden, olisi poliittisesti sitä toimenpantava kauppasaartoa ja öljysaartoa.

Mainitsematta nimeltään Kuubaa ja Yhdysvaltoja Ghanan presidentti sanoi, että "jos katsomme ympärillemme tässä maailmassa, niin havaitsemme jotta jo nämä samat maat yrittävät muka pakottaa muita toimimaan, mutta muuttamaan toisiksi ne poliittiset järjestelmät, jotka tuomitaan joidenkin niiden naapurien toimesta."

Presidentti oli puhumassa Accran 52 diplomaattisen lähetystön hänen kunniakseen järjestämässä lounaalla.

Hän sanoi, että jos kaikki maat hyväksyisivät rehellisen ja oikeudenmukaisen käyttäytymisen suhteessaan toisiin maihin, niin kestäisi tämä kauan kuin tämänlaiset kriisit kuin ovat vallitsemassa Laosissa, Etelä Vietnamissa, Kyproksella ja Keski-Idässä ja ne voitaisiin tulisi ratkaistuksi molemminpuolisen yhteisymmärryksen ja sopusoinnun vallitessa.

Pearson ehdottaa suurempia valtuuksia kansainväliselle sisäjärvikomissiolle

Ottawa. — Pääministeri Lester Pearson ilmoitti parlamentille viikonvaihteessa, että hänen johtamansa hallitus tulee ehdottamaan jotta Yhdysvaltain ja Canadan yhteisen kansainvälisen valtuuskunnan mikkäli on kysymyksessä Suurten Sisäjärvien vesien käytön säännösteleminen ja rajoittaminen jotta voitaisiin paremmin taata näiden järvien pinnankorkeuden säilyminen entisillä tasoillaan.

Komission tehtäväksi on jätetty järvien yhteiskäytöstä johtuvien kansainvälisten kysymyksien sovittelu. Nämä koskevat pääasiallisesti kansainvälisiä vesiväyliä laivaliikenteessä käytettyjä vesireittejä.

Komissiolla on tällä hetkellä valtuudet sopia kahden maan välillä Superiorin ja Ontarion järvien vesistä. Pääministerin aikeena lienee olevan se että komissiolle annettaisiin myöskin valtuudet määrätä myös vesireittien valvonnan ja säännöstelemisen suhteen mikäli on kysymyksessä Michiganin järven, vettä Huronin, Michiganin ja Erien järvien ja ja mihin suuntaan.

Samalla pääministerin odotetaan ehdottavan jotta kansainväliselle komissiolle olisi valtuudet harkita josko olisi tarpeellista rakentaa vesiä Suurin Sisäjärvien vesipinnan korkeuden säilyttämiseksi.

Liberaalijohdon tavoittelijat puolueen reformoimisen puolesta

Toronto. — Peläten uusdemokraattien mahdollista kansan enemmistön kannatuksen saamista liberaalipuolueen riveissä tässä maakunnassa on ryhdytty esittämään ajatusta jotta liberaalipuolueen olisi todella oltava reformistipuolue.

Viisi kuudesta liberaalien maakuntajaoston johtajapaikan tavoittelijasta ilmaisi viime viikolla mielipiteenään sen, että tällaisen muutoksen on tapahduttava liberaalipuolueessa jos se odottaa kansan suosiota.

Neljä niistä henkilöistä, jotka tavoittelevat johtajapaikkaa ensi syksynä pidettävä Ontarion liberaalijohtajan vaaleja silmällä pitäen, ilmaisi viime viikolla Westmounttin koululla pidetyssä kokouksessa, että he olisivat valmiita lupautumaan kannattamaan reformistijatusta ja viides sanoi, että hän tulisi työskentelemään siihen suuntaan jos hänet valittaisiin.

John Wintermeyerin johtajapaikan perilliseksi ilmoitettaan nyt asettautuneen Dovercourtin vaalipiirin edustaja lainlaatijakunnassa Andrew Thompson, mainosfirman virkailija Charles Templeton, Brantin vaalipiirin edustaja lainlaatijakunnassa Robert Nixon liittoparlamentin alahuoneen jäsen Renfrew South-vaalipiiristä Joseph Greene, Braceondalen vaalipiirin edustaja lainlaatijakunnassa Joseph Gould ja Owen Soundin pormestari Eddie Sargent.

Liberaalipuolueen Ontarion jaoston väliaikainen johtaja Farquhar Oliver, joka myöhemmin puhui liberaali puolueen Etobicoken vaalipiirin järjestön tässä ensimmäisessä selostuskokouksessa, sanoi: 'On olemassa vain yksi torypuolue eikä ole mitään tarvetta eikä tilaakaan toiselle."

Mr. Thompson oli sitä mieltä, että liberaalien olisi tehtävä kaikki mahdollisuudet liberalismin ja reformismin edistämiseksi. Hän sanoi, että hänellä oli minkäänlaista harhakäsitystä siitä minkälaiset vaikeudet olisivat olemassa hänen edessään jos hän joutuisi puolueensa johtoon.

Mr. Templeton oli sitä mieltä, että tarvittaisiin "hyökyaalto, yleisen huolestuneisuuden kuohu" puolueen valtaan saattamiseksi Ontariossa.

"Mikään tavanomainen selostuskampanja ei tule takaamaan voittoa", sanoi hän. "Meidän on saatava kansan mielipide, kunnioitus ja uskollisuus puolellemme."

Tässä yhteydessä mr. Templeton tähdensi, että puolueen on muututtava reformistiseksi.

Ontarion liberaaliyhdistyksen entinen presidentti mr. Nixon sanoi, että reformistisella puolueella, selaisella, joka on arvostellut maakuntahallitusta viimeisten viime viikkojen kuluessa, olisi mahdollisuuksia päästä voittole vaaleissa.

Mr. Greene sanoi, että jos hänet valittaisiin puolueen maakunnalliseksi johtajaksi, niin hän tulisi vaalimaan sitä, että liberaalipuolue kääntyy reformismin polulle.

Elliot Laken alueelle paperiteollisuutta?

Spragge. — Tämän Elliot Laken kaupunkikunnan liberaali asukkaiden ilmoiteltu ne toiveet tulevaisuudesta kohoisivat vähän viime viikonvaihteessa kun ilmoitettiin, että alueelle voitanee rakentaa $50 miljoonaa maksava paperitehdas, joka voisi työmahdollisuuden noin 900 työläiselle.

Domtar Pulp and Paper-yhtiö, jonka päämaja sijaitsee Montrealissa, on ilmoittanut, että se voinee rakentaa paperitehtaan ja kokonaisen uuden kylän Spraggen alueelle noin 35 mailia lounaiseen Elliot Lakelta. Yhtiön puolesta ilmoitettiin, että se vaatii suunnitellulle alueelle sähkövoiman ja järjestäminen, ja että jotta näiden työläisten asuinpaikka sijaitsisi vaalipiirin järjestöä itse Elliot Lake.

Yhtiön sanomalehtijohtaja William James sanoi, että yhtiön virkailijat ovat harkinneet myös sitä mahdollisuutta, että yhtiölle sen kaupungin sisäisen liittohallitukset taholta verohyvittämäksi rakennetaan siitä syystä, että yhtiön sitä saada siitä on aikeet perustaa teollisuus laitoksessa taloudellisesti kärsivälle alueelle.

Lester Pearsonin johtama liberaali hallitus ilmoitti jo aikaisemmin, että sen tarkoituksena on auttaa uusia teollisuuslaitoksia Elliot Laken alueelle sen jälkeen kun uraanin kysynnän vähentyessä uraanikaivoksia suljettiin ja liittohallitus oli päättänyt, että uraanin varastoiminen sen toimesta lopetetaan ensi heinäkuun 1 päivänä.

Pearsonin parlamentaarinen sihteeri Jack Davies ilmoitti parlamentille sunnuntaina viime viikolla, että vielä tarjottaneen urakka 1,200,000 uraanioksidipaunan tuottamiseksi sille yhtiölle, joka on valmis järjestämään mahdollisimman enemmän työpaivia. Tämä tarjous on ilmoitettuvi avionna niille yhtiöille, jotka ovat pakoitettuja lopettamaan toimintansa ensi kesäk. 30 päivänä.

Noin 80 mailia länteen Sudburystä sijaitseva 300 asukkaan kylä, Spragge, joutui myös huomattavassa kärsimään siitä, että uraanituotanto alueella lopetetaan.

57 metsäpaloa Ontariossa

Toronto. — Ontarion maakunnan maa- ja metsäministeriön virkailijat ilmoittivat viikonvaihteessa, että maakunnassa oli silloin palamassa kuivan sään johdosta 57 metsäpaloa.

Näistä oli riehumassa 16 Sioux Lookoutin alueella, 11 Kenoran, 7 Pembroken, 5 Port Arthurin ja 3 Sault Ste. Marien samoin kuin Lindsayn alueella.

Fort Francisin, North Bayn ja Tweedin alueilla ilmoitettiin olevan kaksi metsäpaloa kussakin ja yksi Cochranen, Swastikan, White Riverin, Gogaman, Sudburyn ja Parry Soundin alueella. Sioux Lookoutin alueella oli palamassa yhdeksän sellaista paloa, jotka eivät olleet vielä ministeriön virkailijoiden mielestä säämän metsien kontrollissa.

Metsäpalovaara oli kohtuullinen kautta Ontarion kaikilla muilla alueilla paitsi Sioux Lookoutin ja Kenoran, mistä ilmoitettiin, että palovaara oli erittäin vakava.

USAn avaruusyritys saastutti ilmakehää

Washington. — Vain siitä syystä, että joku oli unohtanut erään sähkökatkaisijan käyttämisen, Yhdysvaltain atomienergiakomissio menetti $1,000,000 arvoisesti korkeasti myrkyllistä ja radioaktiivista plutoniumia jossain avaruudessa Afrikan vaiheilla.

Nän ainakin nyt väitetään, että kysymyksessä oli vain inhimillinen virhe.

Atomienergiakomissio toimesta yritettiin ensin salata sitä, että tällainen vahinko oli sattunut mutta tieto siitä kuitenkin levisi ja kehittyi julkiseksi kun tiedemiehet ovat nähneet, että tämä saattaa ihmiskunnalle sen aiheuttajaksi. Vielä ei ole mitään tietoa siitä mikä oli vaaralliseen radioaktiiviseen aineen kohtalo, mutta viranomaiset sanovat olevan kuitenkin toivorikkaita sitä, että se on vieläpä liitelemässä elollisuudelle vaarattomasti avaruudessa. Kysymyksessäoleva 2 2 paunaa plutoniumia oli pienessä atomivoimaisessa paristossa, joka oli tarkoitettu laamaan sähkövoimaa navigaattoritarkoituksiin tarkoitetulle satelliitille. Satelliitti kohti avaruutta kantava ohjus ei kuitenkaan toiminut odotetulla tavalla ja niin hyötypainon syöksyi kohti maapallon ilmapiiriä.

(Jatk. 4. siv.)

Kansalaisoikeusasia harkinnan alaisena, sanottiin CCNG:lle

Ottawa. — Kansalaisoikeuksien saannin mielivaltaiset kieltokysymykset ja niistä vapautuminen on hallituspiireissä aktiivisen harkinnan alaisena, ja alahuoneen istunnolle ensi syksynä esitettävät lakiuudistukset pyrkivät tämän epäkohdan poistamiseen, selitettiin CCNG:n — Canadan kansallisuusryhmien neuvoston — 3-henkiselle valtuuskunnalle, joka kävi maanantaina asian johdosta kansalaisuusministeri Rene Tremblayn puheilla.

Vaikka hallituksen taholta ei ole tähän mennessä esitetty mitään konkreettisia toimenpiteitä tämän huutavan epäkohdan korjaamiseksi, niin CCNG:n valtuuskunta oli kuitenkin tyytyväinen matkaansa ja siihen selitykseen, että asia on edelleen aktiivisen harkinnan alaisena. Valtuuskunnan jäsenet ilmaisivat puolestaan mielihyvänsä siitä, että useille henkilöille, joilta on mielivaltaisesti kansalaisoikeudet aikaisemmin kielletty, on viimeaikoina tehty oikeutta ja myönnetty kansalaisoikeudet. Toisaalta on kuitenkin korosettu, että kaikkien canadalaisten kansalaisvapaudet ovat edelleen vaarassa, ellei kansalaisoikeuksien myöntämisen yhteydessä kehittynyttä mielivaltaisuutta ja poliittisluontoista painostusta saada juurineen kitketyksi pois.

CCNG:n valtuuskunnan jäseniä oli Mitch Sago, Greg Okulevitch ja Wilbert Bohm — kaikki Torontosta. Valtuuskunta tapasi kansalaisministeriössä ensin apulaiskansalaisministeri H. Budarein, M.P. ja sen jälkeen ministeri Rene Tremblayn.

Tehtaiden omistajain voitto lisääntyi

Montreal. — Canadan tehtailijain yhdistyksen (Canadian Manufacturers Association) äskeisessä raportissa ilmoitettiin, että tehtailijat olivat v. 1963 saaneet keskimäärin 5.4 prosentia voittoa sijoituksistaan verrattuna 5.1 prosenttiin edellisen vuoden aikana. Viime vuosi oli kolmas peräkkäinen vuosi, jonka kuluessa tehtailijain saamat voitot olivat suuremmat kuin edellisenä vuonna. Heidän v. 1960 saamansa voitto nousi 4.4 prosenttiin heidän tuotantolaitoksiin ja raaka-aineisiin sijoittamastaan pääomasta.

Nobelin rauhanpalkinnon saaneelle suukapula

Johannesburg. — Etelä-Afrikan rotuerotteluhallitus on määrännyt Nobelin rauhanpalkinnon saaneen afrikkalaisen heimopäällikkö Albert J. Luthulin sanat ja mielipiteet kiellettäväksi kansan tietoisuuteen pääsemisestä seuraavan viiden vuoden aikana.

Tämä on jo toinen kerta, että eteläafrikkalaiset viranomaiset ovat määränneet suukapulan 66 vuoden ikäiselle Afrikan kansalliskongressin entiselle johtajalle. Mainittu järjestö on vanhin eteläafrikkalaisista kansallismielisistä siirtomaavaltaa vastustavista puolueista.

Hallituksen määräys merkitsee sitä, että yhtäkään Luthulin sanaa ei voida julkaista missään sanomalehdessä eikä lausua radiossa sen enempää kuin saattaa julkisuuteen millään tavalla.

Mikäli Etelä-Afrikka on kysymyksessä, niin tämä merkitsee samaa kuin Luthuli olisi hävitetty maankamaralta.

Myös muiden afrikkalaisten enemmistöjohtajien toimintamahdollisuuksia on rajoitettu tavalla tai toisella.

Luthulin johtaman puolueen entinen virkailija Nelson R. Mandela ja puolueen entinen yleissihteeri Walter M. Sisulu ovat joutuneet oikeuden eteen vastaamaan syytöksistä, joiden todistaminen merkitsisi vaikka heidän kuolemaan tuomitsemista. Heitä syytetään hallituksen väkivalloin kaatamisen suunnittelemisesta.

Militantttisen Afrikan kongressipuolueen johtaja Rober M. Solukwe on pidätettynä ilman oikeudenkäyntimahdollisuutta entisellä spitaalitautisten eristämiseksi käytetyllä Robbinin saarella lähellä Kapkaupunkia.

Molemmat puolueet on kielletty toiminnasta siitä syystä, että ne ovat vastustaneet rotuerottelua tai syrjintää.

STEELWORKERSIN REITTAUSPUUHAT TULOKSETTOMIA

Toronto. — International Union of Mine, Mill and Smelter Workersin kansallisesta toimistosta täältä ilmoitettiin viikonvaihteessa että unio on jälleen saavuttanut voiton työläisten edustamisoikeusriidassaan Steelworkers union kanssa.

Tällä kertaa työläiset American Smelting and Refining-yhtiön laitoksella Baltimoressa, Marylandissa Yhdysvalloissa, olivat antaneet enemmistöäänensä sen puolesta, että Mine Mill-unio tulisi heidän edustajakseen työehtoneuvotteluissa työnantajan kanssa. Mine Millin puolesta annettiin toukok. 20 päivänä toimitetuissa kansallisen työsuhdelautakunnan valvonnanalaisuudessa toimitetussa äänestyksessä 358 ääntä ja Steelworkersille annettiin 311.

Tämä oli viides peräkkäinen voitto Mine Millille viimeisen kuukauden kuluessa. Steelworkers-union yritykset olivat epäonnistuneet aikaisemmin Anacondan laitoksilla Great Fallsissa Montanassa ja Buffalossa New Yorkin osavaltiossa, Magna Copper-yhtiön laitoksella San Manuelissa, Arizonassa ja Iron King kaivoksella Humboltissa, Arizonassa.

Tämän lisäksi Steelworkers-union johtajat olivat anoneet äänestystä Anacondan kaivoksella Buttessa, Montanassa ilmeisestikin siinä mielessä, että se voisi vaikutta äänestystuloksiin Great Fallsissa saman yhtiön sulattimolla, mutta peruuttivat hämäämismielisssä esittämänsä anomuksen heti sen jälkeen kun saatiin tietää Great Fallsin työläisten äänestyksessä antama mielipide

Kun Steelworkers-unio yritti saada työläisten edustamisoikeuden Baltimoressa, mutta kun se hävisi sielläkin, niin se merkitsee sitä, että Steel ei ole saavuttanut ainoatakaan voittoa reittauspyrkimyksissään tämän vuoden kuluessa.

VIIME TIEDOT

Ottawa. — Liittoparlamentin alahuoneen eilistä istuntoa seuranneet tarkkailijat ovat sitä mieltä, että Canadan lippukysymys voinee johtaa pitkälliseen keskusteluun asiasta. Pääministeri Pearson on sitä mieltä, että asiasta olisi keskusteltava tyhjentävästi ja annettava jokaiselle halukkaalle parlamentin alahuoneen jäsenelle tilaisuus lausua mielipiteensä siitä minkälainen Canadalle ominainen lippu olisi hyväksyttävä.

Lima, Peru. — Virallisten tietojen mukaan 320 ihmistä kuoli eilen kun poliisiviranomaiset heittivät kyynelkaasukranaatteja Perun ja Argentinan jalkapallojoukkueiden ottelun aikana aikaansaaden siten pakokauhun 45,000 henkilöä käsittävän väkijoukon keskuudessa. Suurin osa näistä ihmisistä kuoli pyrkiessään pois stadionilta, jonka portit oli lukittu siinä mielessä, että lisää väkeä ei pääsisi jo täyteen ahdettuun stadioniin. Tänä aamuna ilmoitettiin, että opiskelijat olivat olleet mielenosoituksella tämän poliisilaitoksen mielettömyyden johdosta. Tähänkin väkijoukkoon oli heitetty kyynelkaasukranaatteja. Poliisi turvautuu siihen väitteeseen, että kun eräs erotuomarin päätöksestä suuttunut ottelun katsoja oli rynnännyt kohti erotuomaria ja aikaansaanut siten mielten ailahtelun, niin oli käytettävä kyynelkaasua pelikentällä olleen väkijoukon hajoittamiseksi.

Nicosia. — Tänä aamuna ilmoitettiin, että canadalaiset YKn palveluksessa olevat joukot olivat joutuneet Kyrelian vuoristoalueella täältä pohjoiseen Kyprokson turkkilaisten tulituksen kohteeksi. Canadalaisten ilmoitetaan vastanneen tulitukseen.

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
Editor: W. Eklund Manager: E. Suksi
Telephone: Office 674-4264 — Editorial 674-4265
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Ltd., 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada.
Mailing address: Box 69
Advertising rates upon application, translations free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB

TILAUSHINNAT
Canadassa: 1 vk. $9.00, 6 kk. $4.75, 3 kk. 2.75 — USA:ssa 1 vk. $10.00 6 kk. $5.25 — Suomessa: 1 vk. 10.50 6 kk. 5.75

Columbia-joen sopimus "skandaali"

Yhdysvaltain ja Canadan hallituksen allekirjoittama Columbia-joen suunnitelma — jonka suhteen on alahuoneen ulkoasiainvaliokunta suorittanut jo kuutisen viikkoa julkisia keskusteluja — tulee pikapuolin alahuoneen käsiteltäväksi ja vaarana on, että se tulee kaikessa kehnoudessaan ratifioiduksi liberaalipuolueen ja social creditin yhteisillä voimilla.

Että kysymys on todella kansallisesta vaarasta, se näkyy siitä, että sellaiset arvovaltaiset kansalaiset kuin esim. kenraali A. G. K. McNaughton ja monet muut ovat esittäneet alahuoneen ulkoasiainvaliokunnalle yksityiskohtaisia perusteluja siitä, minkä vuoksi tätä sopimusta ei saisi missään tapauksessa ratifioida nykyisessä muodossaan. Sivumennen mainiten voidaan sanoa, että kenraali McNaughtonin pitäisi esiintyä mainitun valiokunnan edessä toistamiseen samaan aikaan kuin näitä rivejä kirjoitetaan (perjantaina).

Ja sellainen asiantuntijajulkaisu kuin Southam Publicationin julkaisema Canadan johtava insinöörialan julkaisu, jonka toimittajana on tunnettu canadalainen insinööri James G. Ripley, vastustaa peräänantamattomasti Columbia-joen sopimuksen ratifiointia.

Mainittu insinöörijulkaisu syyttää, että Columbia-joen sopimuskysymys on Canadan taholta "huonosti käsitelty", ja että "Canadan kansalta on salattu" tärkeitä tietoja tämän sopimuksen merkityksestä. Julkaisu päättää artikkelinsa sanomalla, että "tämä sopimus on vakava epäonnistuma Canadalle, ja että sen ratifioiminen parlamentin toimesta muodostuisi kansalliseksi skandaaliksi".

Analysoidessaan tämän sopimuksen merkitystä, insinöörijulkaisu tulee siihen lopputulokseen, että nykyisen sopimusluonnoksen perusteella "Canada heittäisi pois kokonaisen valtakunnan (empire). Kysyen milloin "Canada herää" mainittu julkaisu sanoo:

"Mikäli parlamentilla on lainkaan vastuuntuntoa, sen täytyy hyljätä tämä sopimus . . . Nykyinen sopimus määrittelee kaikki riskit ja vastuunalaisuudet Canadalle, ja antaa suurimman osan etuisuuksista Yhdysvalloille. Sopimuksen tekstiä lukevalle ulkopuoliselle annettanee oikeus olettaa, että valloittajamaa on sen sanellut maallemme, mikä on antautunut ehdoitta sodan jälkeen."

(Mikäli lukija on kiintynyt yksityiskohtaisemmin mainitun julkaisun paljastavaan artikkeliin, hän voi tilata tämän 25 senttiä maksavan julkaisun osoitteella: "Engineering and Contract Record, 1450 Don Mills Rr., Don Mills, Ont.)

TYÖVÄKI PUOLUSTAA MAAN ETUJA

Monet uniot ovat esittäneet alahuoneen ulkoasiain valiokunnalle vastustavan kantansa Columbia-joen sopimuksen ratifiointiin nähden. Esimerkkinä mainittakoon, että meille kaikille hyvin tunnetun Mine-Mill unionin länsirannikon alueen edustajakokouksesta Vancouverista, lähetettiin protestikirjelmä tämän sopimuksen johdosta ja kehoitettiin ulkoasiainvaliokunnan jäseniä "tulemaan tänne British Columbiaan niin, että ne ihmiset, joita tämä sopimus välittömämmin koskee, voisivat joukkomitassa esittää mielipiteensä siitä.

Saatujen ennakkotietojen mukaan länsirannikon koko unionistista liikettä edustava British Columbian työväenliitto lähettää myös valtuuskuntansa mainitun valiokunnan puheille tästä asiasta.

Aikaisemmin olemme lehdessämme kiinnittäneet huomiota siihen päättävään asenteeseen, minkä Uuden demokraattisen puolueen kansallinen johtaja T. C. Douglas on omaksunut Columbia-joen sopimuksen ratifiointia vastaan sillä perusteella, että siihen sisältyy ajatus, että "canadalaiset ovat vain puiden hakkaajia ja veden kantajia" eteläiselle naapurimaalle.

Esiintyen äskettäin mainitun valiokunnan istunnossa Canadan kommunistien puolueen kansallinen johtaja Leslie Morris korosti sitä, että tämän kiistakysymyksen ydin on: "Me joko myymme mainiot luonnonresurssimme Yhdysvalloille, tai kehitämme itse niitä kansakunnan yleiseksi hyväksi" ja edelleen: "Tämä sopimus on esimerkkinä siitä ohjelmasta, jonka mukaan Canadan talous integroidaan Yhdysvaltain talouteen", mikä tarkoittaa canadalaisten työmahdollisuuksien riistämistä sekä kevyen tehdasteollisuuden kehityksen jarruttamista Canadassa.

SUURYHTIÖN INSINÖÖRIT PROTESTOIVAT

Consolidated Mining and Smelting-yhtiön johtava insinööri Richard Deane esitti vastustavan mielipiteensä tähän suunnitelmaan sisältyvän Arrow-padon rakentamisesta. Esiintyessään alahuoneen ulkoasiainvaliokunnan kokouksessa tämä huomattu insinööri yritti saada luetuksi kokousasiakirjoihin merkittäväksi 24 insinöörin nimet, joukossa mainitun suuryhtiön johtavia insinöörejä, mutta valiokunnan puheenjohtaja esti häneltä sitä. Kaikki nämä insinöörit vastustavat Columbia-joen sopimuksen ratifiointia.

Muita samanlaisia esimerkkejä voitaisiin luetella enemmänkin. Kaikki se osoittaa, että asiaan perehtyneet, vastuuntuntoiset canadalaiset ovat huolissaan tästä sopimuksesta ja vastustavat päättävästi sen ratifiointia. Ja nyt, jos koskaan, on aika puhua.

Meidän lehtemme Vapaus liittyy yllämainittuihin hyväntahdon voimiin, jotka vastustavat tämän sopimuksen ratifiointia nimenomaan sillä perusteella, että se antaa "pilkkahinnassa liian paljon etuisuuksia yhdysvaltalaiselle pääomalle.

Sopimuksen ratifioinnin perusteella saisi Yhdysvallat vuosikymmenien ajaksi koko tämän valtavan joen vesivoimat kontrolliinsa, niin Canadan puolella rajaa kuin Yhdysvalloissakin. Yhdysvaltalaiset voisivat tehdä mitä tahtoisivat rajan eteläpuolella Columbia-joen veden kanssa, mutta canadalaiset eivät voisi käyttää sitä esimerkiksi kastelutarkoituksiin tai voimalaitosten rakentamiseen, jos tulisi tarpeelliseksi seuraavan 50 vuoden aikana.

Mahdollisesti ei heti tunnustettaisi "kansalliseksi skandaaliksi" sitä, jos tämä Columbia-joen sopimus nyt ratifioidaan, mutta aivan varmaa on, että canadalaiset tulevat katkerasti katumaan jos ei tätä ratifiointia saada nyt estetyksi.

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Katri Laine, Whitefish, Ont. täyttää perjantaina, toukok. 29 päivänä 80 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavain onnentoivotuksiin.

Teidän ja meidän kotiveräjältä

Yrjö Rönn Torontosta vierailee Wanupissa tyttärensä, mrs. Romon perheessä. Toivomme lomalaiselle hauskoja aikoja täällä nikkelivaltakunnassa.

Kirjeitä

NYKYISTÄ LIPPUA EI EDES PESTÄ

Haluaisin kirjoittaa muutaman rivin täällä Canadassa olevasta lipusta ja sen käsittelystä.

Viime viikonlopulla kulkiessani tätä Sudburyn kaupungin pääkatua sattui silmääni ikävä näkymä. Nimittäin erään ruokatavaraliikkeen katolla liehahteleva lippu, tai paremminkin sanoen räsykasa, järkytti mieltäni. Totta puhuen jos se lippu on pesty viimeisen kymmenen vuoden aikana niin minä —no parempi sanomatta.

Olen ollut Europassakin useissa maissa enkä ole tämänsuuntaista lipun käsittelyä nähnyt vielä missään muualla. Tämä saakin riittää tällä kertaa. — Katujen mittaaja.

Kiina taistelisi Neuvostoliiton rinnalla

Tokio. — Kiina taistelisi Neuvostoliiton rinnalla, jos uusi maailmansota puhkeaisi "imperialistien hyökkäyksestä" Neuvostoliittoon, sanoi Kiinan pääministeri Tshou En-lai uutistoimisto KYODO:n toimitusjohtajalle Kijoshi Iwamotolle antamassaan haastattelussa.

Uutistoimisto lisäsi Tshou Enlain myös sanoneen, että helmikuussa 1950 allekirjoitettu Neuvostoliiton ja Kiinan liittosopimus on yhä voimassa, vaikka näiden kahden maan väliset suhteet ovatkin huonontuneet.

YK:lla ei päätöstä pysyvistä joukoista

Helsinki. — Kansanedustaja Hertta Kuusinen (kd) ehdotti viime viikolla SKDL:n eduskuntaryhmän nimissä ed. Kalevi Kilven kannattamana pysyvän suomalaisen YK-valvontajoukon muodostamista koskevan lakiesityksen hylkäämistä ja jättämistä lepäämään yli vaalien. Enemmistö kuitenkin hyväksyi lain, mutta lepäämään jättämisestä äänestetään vasta ensi viikolla.

YK:lla ei ole olemassa pysyviä joukkoja. Olisi näin ollen ihmeellistä, että pieni puolueeton Suomi lähtisi perustamaan pysyväksi tarkoitetun aseistetun joukon YK:n tarkoituksia varten, lausui ed. Kuusinen ja osoitti, että rauhan turvaamista tarkoittavista toimenpiteistä on tehty militaristisen yllytyksen välikappale.

Ed. Kuusinen muistutti, että SKDL:n eduskuntaryhmä ei alunalkaen vastustanut suomalaisten valvontajoukkojen lähettämistä Kyprokseen, vaikka ryhmä suhtautui siihen tietyin varauksin ja oli eri mieltä sen rahoittamisesta.

Tämä perustui turvallisuusneuvoston päätökseen ja siihen, että Kyproksen hallitus oli suostunut valvontajoukkojen muodostamiseen. Ed. Kuusinen esitti kuitenkin lainauksen Kyproksen työkansan edistyspuolueen (AKEL) pääsihteerin lausunnosta, jossa sanottiin mm:

"Kypros ei ole pyytänyt kansainvälisten joukojen lähettämistä sisäisen turvallisuutensa takaamiseksi eikä tarvitse niitä. Uhka Kyprosta vastaan ei ole sisäinen vaan ulkoinen — imperialistien muodostama uhka. Koska kuitenkin on noussut esiin kysymys YK:n joukkojen lähettämisestä saarelle ja koska Kyproksen turkkilaisvähemmistö uskoo, että nämä joukot ovat tarpeen sen turvallisuudelle, niin osoittaakseen hyvän tahtonsa Kyproksen turkkilaisiin nähden Kyproksen kansa suostui YK:n joukkojen lähettämiseen. Niiden toiminnan täytyy kuitenkin rajoittua vain Kyproksen hallituksen auttamiseen järjestyksen ja rauhan palautamisessa Kyprokseen. Päävastuun tästä kantaa Kyproksen hallitus, kuten turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa vakuuttavasti korostetaan.

Näin ollen YK:n joukkojen osuus on avustava, ja mitkä tahansa Kyproksen itsenäisiä oikeuksia ja Kyproksen hallituksen toimivaltaa loukkaavat toimenpiteet niiden taholta tulevat kohtaamaan Kyproksen kansan päättävän vastarinnan".

Ed. Kuusinen totesi, että YK tai sen turvallisuusneuvosto ei ole tehnyt päätöstä vakinaisista valvontajoukoista. YK:lla ei siis ole lainkaan pysyviä joukkoja. Näin ollen on outoa, että pieni puolueeton Suomi (ja myös Canada — V.) jo ennakolta, ennen kuin suurvallat ovat päässeet yksimielisyyteen vakinaisten joukkojen muodostamisesta, lähtisi pystyttämään vakinaisesti tarkoitetun aseistetun joukon YK:n tarkoituksia varten varsinaisten puolustusvoimien ulkopuolelle.

Oikeistopiirit vetoavat kernaasti siihen, että Suomi on omaksunut käytännön pysyttäytyä suurvaltojen välisten ristiriitojen ulkopuolella. Näin on sanottu kysymyksen ollessa Pohjolan ydinasevapaasta vyöhykkeestä tai mielenilmauksista Etelä-Afrikan rotusortoa vastaan.

Tässä tapauksessa varauduttaessa lähettämään joukkoja vastaisuudessa johonkin muualle kuin Kyprokseen tämä argumentti on täysin unohdettu. Näin siitä huolimatta, että Korean ja Kongon tapaukset ovat vakavana varoituksena siitä, millaiseen tilanteeseen voidaan ajautua.

Ed. Kuusinen lausui tyytyväisyytensä siitä, että eduskunta korjasi hallituksen esitystä. Tämä on ollut todella tärkeätä sillä oikeistopiirien into on ollut tässä yhteydessä mitä ilmeisin. Rauhan turvaamista tarkoittavista pyrkimyksistä on tehty aivan päinvastaisten pyrkimysten, militaristisen yllytyksen välikappale. Mikäli oikeisopiirit onnistuvat hallituspuuhissaan ne eivät kaihtaisi sekoittamasta maatamme vaarallisiin ulkopoliittisiin tilanteisiin. mihin valvontajoukkojen olemassaolo antaa niille tilaisuuden. Niin kauan kuin kasvatus puolususvoimissa on täysin oikeistolaisten käsissä, ei ole takeita siitä, että valvontatehtäviin lähetettyjen miesten toiminta ja mielialat vastaavat rauhan suojaamistehtävän vaatimuksia, lausui ed. Kuusinen ja esitti esimerkin lehtiselostuksesta, jossa suomalaisen valvontajoukon jäsenet puhuivat parin kylän matalaksi panemisesta.

Ed. Kuusinen sanoi, että ulkoasiainvaliokunnan informointi, joka tapahtuu tavallisesti jälkikäteen, ei ole ratkaisevasti muuttanut lain luonnetta. Hän toisti myös kansandemokraattien aikaisemman kannanoton, jonka mukaan valvontajoukon varustamiseen pitäisi varat lainata varsinaisista puolustusmäärärahoista, jos kerran luotetaan lujasti siihen, että nämä varat saadaan todella YK:lta takaisin. Ed. Kuusinen viittasi mm. työmaiden sulkemiseen ja lausui ihmetyksensä sen johdosta, että sama hallitus joka väittää varojen tarkoitukseen puuttuvan, on ilman muuta ollut valmis käyttämään huomattavan summan täysin tuottamattomaan tarkoitukseen.

— Kun tämän asian yhteydessä on noussut esiin varsin hälyttäviä ilmiöitä ja ulkopoliittisia vaaroja, SKDL:n eduskuntaryhmä on päätynyt siihen tulokseen, että laki olisi hyljättävä. Tällöin edellytämme kuitenkin, että valvontajoukon miesten sosiaaliturva taataan.

Ed. Kuusinen teki ehdotuksen lakiesityksen hylkäämisestä ja sen jättämisestä lepäämään yli vaalien. Hänen ehdotustaan kannatti ed. Kalevi Kilpi (kd).

Ed. Kuusisen ehdotuksen johdosta lausuivat ihmetyksensä ed. Gestrin (r) ja Tenhiälä (kp). Viimemainittu selitti mm., että pysyvien YK-joukkojen muodostamisen ajatus on leijaillut kauan ilmassa. Ed. Kuusinen totesi, että niin on todellakin leijaillut, mutta toistaiseksi suurvallat eivät ole siitä olleet yksimielisiä.

Äänestyksessä pysyvän valvontajoukon muodostaminen hyväksyttiin äänin 144—45. Lepäämään jättämisehdotuksesta suoritetaan äänestys tällä viikolla.

Mitä muut sanovat

ALAS ASELEIKIT — SODASSA VOI KUOLLA

ONNI VAI POMMI — Herää nyt tai et herää koskaan — Maanpuolustuksesta maailmanpuolustukseen — Mahtaakohan totaalinen maanpuolustus olla fasismia? — Kuka pystyttää ydinsodan sankaripatsaat?, ovat eräitä niistä monista iskevistä tunnuksista, joiden alla Helsingin Sadankomitean järjestämän rauhanmarssin osanottajat suorittivat pitkän vaelluksensa Tapiolasta Munkkiniemen kautta Kauppatorille eilen iltapäivällä . . . — KU:n uutistieto toukokuun 19 päivänä ylioppilaiden ja nuorison rauhanmarssista Helsingissä.

LIPPUKYSYMYKSESTÄKÖ VAALIT

Ottawa. — Parlamenttimäellä on innostusta "lippukysymyksestä" ja siihen liittyy huhuja, että seuraavat vaalit pidetään ennen lumen tuloa . . .

Jos tämä huhu pitää kutinsa, ja meille tulee "lippuvaalit", siinä tapauksessa liberaalipuolueen päämaja on varma tuloksesta. Puolueen kansallinen järjestäjä Kieth Davey sanoi minulle avoimesti: "Vaaleissa, missä äänestetään joko vaahteranlehden puolesta tai sitä vastaan, me tulemme voittamaan." — Toronto Daily Starin Ottawan kirjeenvaihtaja John Bird.

Mihin Laos-neuvonpito, Vientianeen tai Geneveen?

Pariisi. — Ranskan ulkoministerin Couve de Murvillen Englannille ja Neuvostoliitolle lähettämän uuden Laosin konferenssin koolle kutsumista koskevan kirjeen sisältö julkaistiin perjantaina.

Kirjeessä vahvistettiin, että Ranskan ehdotus kutsua koolle kaikki Genevessä solmitun Laosin puolueettomuutta ja riippumattomuutta koskevan sopimuksen allekirjoittaneet maat oli ristiriidassa Laosin pääministerin, prinssi Souvanna Phouman ehdotuksen kanssa.

Kirjeessä sanottiin edelleen Ranskan olevan tietoinen Laosin pääministerin suunnitelmista neuvotella kyseisen sopimuksen allekirjoittaneiden maiden kanssa.

"Tällaisia neuvotteluja on kuitenkin vaikeata järjestää yhdessä Laosin kuninkaallisen hallituksen kanssa muulla tavoin kuin konferenssin muodossa", sanottiin kirjeessä.

Englanti kannattaa prinssi Souvanna Phouman ehdotusta järjestää Laosin tilannetta koskevat neuvottelun Vientianessa, sanottiin Lontoossa torstaina julkaistussa Englannin ulkoministeriön tiedonannossa.

Siinä sanottiin edelleen, että Englanti neuvottelee Neuvostoliiton, Yhdysvaltain ja muiden asianomaisten maiden hallitusten kanssa Ranskan keskiviikkona tekemästä ehdotuksesta.

Lontoon diplomaattipiireistä todettiin, että Geneven konferenssin kahdella puheenjohtajamaalla, Englannilla ja Neuvostoliitolla on nyt valittavanaan kaksi vaihtoehtoa Laosin puolueettomuutta koskevaan kysymyksen selvittämiseksi.

Loasin pääminiseri ehdottaa kiireellisten neuvottelujen järjestämistä Vientianessa vuonna 1962 solmitun Laosin puolueettomuutta koskevan sopimuksen neljännen kohdan mukaisesti. Neuvotteluihin kutsuttaisiin Geneven konferenssiin osallistuneen 14 valtion edustajat.

Ranska puolestaan ehdottaa varsinaisen konferenssin järjestämistä.

Arvovaltaisista englantilaisista lähteistä todettiin Englannin olevan sitä mieltä, että Ranskan ehdotuksen hyväksyminen merkitsisi, että myönnettäisiin vuoden 1962 Geneven sopimusten epäonnistuneen.

GROMYKON KIRJE SOUVANNA PHOUMALLE

Moskova. — Neuvostoliitto, joka on yksi Laosia koskevien Geneven neuvottelujen puheenjohtajista sekä Laosia koskevien sopimusten allekirjoittajista, tulee vastaisuudessakin tukemaan pääministeri Souvanna Phouman pyrkimyksiä neuvottelujen aloittamiseksi uudelleen Neo Lao Haksatin kanssa löytääkseen mahdollisuudet kokoomushallituksen normaalille toiminnalle Laosin rauhallisen, itsenäisen ja puolueettoman kehityksen turvaamiseksi, sanotaan Neuvostoliiton ulkoministerin Andrei Gromykon kirjeessä prinssi Souvanna Phoumalle vastauksena tämän vetoomukseen toukokuun 12. päivältä.

Kirjeessä korostetaan, että Neuvostoliitto on aina vaatinut ja vaatii edelleenkin Geneven sopimusten tarkkaa noudattamista. Luonnehtiessaan Laosin viime tapahtumia Gromyko sanoo, että mikä tie hyvänsä, joka väheksyy jonkun poliittisen voiman etuja, saattaa johtaa hajaannukseen ja loppujen lopuksi kansalaissodan uusiutumiseen.

Tehtaita Keniaan NL:n avun turvin

Nairobi. — Neuvostoliitto aikoo avustaa Keniaa tekstiilitehtaan, kalasäilyketehtaan, hedelmäsäilyketehtaan sokeritehtaan ja radioaseman rakentamisessa, ilmoitti Kenian hallitus.

Kenialainen valtuuskunta johon kuuluivat sisäministeri Oginga Odinga ja salkuton ministeri Joseph Murumbi, on neuvotellut neuvostohallituksen kanssa avustuskysymyksistä Moskovassa. Valtuuskunta palasi Nairobiin vierailtuaan Moskovan lisäksi myös Pekingissä ja Lontoossa.

Lisäksi Neuvostoliitto lahjoittaa Kenialle 200 potilaan sairaalan sekä 1,000 oppilaalle tarkoitetun teknillisen oppilaitoksen.

MAAILMAN TURUILTA

AUTTAISIKOHAN NOPEA HUMALA

London, Ont. — Juopunut hiiri kestää enemmän radioaktivisuutta kuin selvä, kerrottiin viikon lopulla Ontarion Gas and Petroleum yhdistyksen kokouksessa.

Canadian General Electric Co:n reaktori-insinööri J. R. Dickinson, Peterboroughsta, sanoi, että "vaikeutena on vain se kun ydinhyökkäyksen aikana on 15 minuuttia varoitusaikaa, niin saammeko (hiiret) niin nopeasti humalaan."

KUOLI SÄHKÖISKUSTA

Windsor. — 35-vuotias Laverne Kennedy kuoli perjantaina sähköiskusta, minkä hän sai sekantuessaan sähköjohtoihin maalatessaan kotiaan alumiinirappusilta.

Hänen naapurinsa, 43-vuotias Antoine Talbot yritti pelastaa miestä ja sai myös niin pahoja sähköiskuja, että joutui turvautumaan sairaalan apuun.

Olkaa varovaisia tällaisen pysähdysmerkin kanssa!

USA KANTAA VASTUUN E-VIETNAMIN TILASTA

New York. — Neuvostoliitto syytti tiistaina Yhdysvaltoja sotimisesta Etelä-Vietnamin kansaa vastaan ja vuoden 1954 Indokiinan sopimuksen puitteissa tekemiensä sitoumusten rikkomisesta.

Syytöksen esitti Neuvostoliiton päävaltuutettu Nikolai Federenko turvallisuusneuvoston istunnossa, jossa käsiteltiin Kambodzhan valitusta Yhdysvaltain ja Etelä-Vietnamin toistuvista hyökkäystoimista puolueetonta valtiota vastaan.

Tri Federenko esitti jyrkän vastalauseensa kun ehdotettiin, että Etelä-Vietnamin hallitusta kuultaisiin käsittelyn aikana. Hän leimasi Saigonin hallinnon laittomaksi ja sanoi, että se ei edusta Etelä-Vietnamin kansaa.

"Päävastuun hyökkäystoimista kantaa Yhdysvallat, jolla on Etelä-Vietnamissa huomattavia joukko-osastoja ja jonka valvonnassa ovat myös Etelä-Vietnamin puolustusvoimat", hän sanoi.

Hän sanoi edelleen Yhdysvaltojen rikkoneen vuoden 1954 Geneven sopimuksen määräyksiä, lähettäneen joukkonsa Etelä-Vietnamiin ja aloittaneen sodan Etelä-Vietnamin kansaa vastaan.

"Amerikkalaiset sotilaat johtavat etelävietnamilaisten joukkojen toimintaa ja he ovat yllyttäneet ne hyökkäystoimiin Kambodzhan kansaa vastaan", sanoi Federenko.

Yhdysvaltain edustaja Charles Yost totesi Kambodzhan hallituksen syyttäneen Yhdysvaltoja ja Etelä-Vietnamia hyökkäystoimista ja lisäsi olevan itsestään selvää, että myös Etelä-Vietnamin hallitusta kuullaan asiassa. Hän sanoi olevan luonnollista, että syytetty saa vastata häneen kohdistettuihin syytöksiin.

Turvallisuusneuvosto kumosi äänestyksessä Neuvostoliiton vastalauseet yhdeksällä äänellä kahta vastaan. Tshekkoslovakia asettui tukemaan Neuvostoliiton kantaa, että Etelä-Vietnamin hallitusta ei kuultaisi turvallisuusneuvostossa, mutta kaikki muut jäsenet kannattivat ehdotusta.

Kambodzhan valtuutettu Sonn Vouensai vaati, että Yhdysvallat ja Etelä-Vietnam on tuomittava hyökkäystoimien johdosta ja kehoitti turvallisuusneuvostoa kutsumaan Indokiinan kysymystä käsitelleen Geneven konferenssin uudelleen koolle varmistamaan Kambodzhan puolueettomuuden ja alueellisen koskemattomuuden.

Vouensai sanoi, että Kambodzhan aluetta oli loukattu 261 kertaa vuosina 1963 ja 1964 ja että amerikkalaiset sotilasneuvonantajat olivat puuttuneet tapahtumiin useita kertoja.

PÄIVÄN PAKINA

TOTUUS EI PALA TULESSAKAAN

Kuten etukäteen ounasteltiin tältäkin palstalta siitä Assuanin padon — maailman kahdeksannen ihmeen — ensimmäisen vaiheen valmistumisesta, Niilin suunnan muuttamisesta ja Hrushtshevin vierailusta Yhdistyneessä Arabitasavallassa on puhuttu ja kirjoitettu äärettömän paljon — pitkältí ja leveälti, kuten sanotaan.

Merkillepantava myös on, että näistä asioista on puhuttu suurin piirtein asiallisella ja totuudenmukaisella tavalla, mikä sellaisenaan on luultavasti yksi lisämerkki siitä, että "kylmä sota" ei ole enää aivan yhtä viileä mitä se oli aikaisemmin.

Mutta kyllä niiden puheitten yhteydessä on luikuriakin laskettu.

Meitä kiinnostaa näiden luikurijuttujen selvittely vain osoituksena siitä, kuinka tärkeätä on loppujen lopuksi, että työläiset ja farmarit ylläpitävät sellaisia omia lehtiään kuin esimerkiksi Vapautta, että totuus ei pääse unhoittumaan sellaisistakaan asioista, mistä olosuhteiden pakosta on Suuren Rahankin lehtien toimittajien otettava lusikka kauniiseen käteen.

Kuten muistettanee, noin viikko sitten kerrottiin Kairon uutisissa, miten siellä vieraileva pääministeri Hrushtshev oli antanut Yhdistyneen Arabitasavallan presidentti Nasserille julkista koirannuuskaa, eli kuka käskee ja mitä kuuluu.

Silloisten uutistietojen mukaan NL:n pääministeri Hrushtshev oli moittinut presidentti Nasserin yhtenäisyysvetoomuksia sanomalla jotakin siihen tapaan, että Nasser on hakotiellä puhuessaan arabimaiden yhdistymisestä sen sijaan, että hän puhuisi neuvostoliittolaisten tapaan työtätekevien yhtenäisyydestä.

Nyt on kuitenkin ilmeistä, että silloiseen selitykseen — että Hrushtshev moitti julkisesti Nasseria — on sisällytetty saman verran totuuden siementä, mitä sisällytettiin aikoinaan hänen lausuntoonsa siitä, että "kommunismi hautaa kapitalismin". Viimeksimainittua lausuntoa "tulkittiin" täällä Suuren Rahan lehdissä kauan aikaa väitöksellä, että Hrushtshev on uhannut voimakeinoin haudata kapitalismin, vaikka hän puhui historialliseen seikkaan viitaten, että kommunismi hautaa hänen käsityskantansa mukaan kapitalismin samalla tavalla kuin kapitalismi hautasi edeltäjänsä, feodalismin.

Mutta palatkaamme nyt siihen "Nasserin julkiseen arvosteluun", mistä eräissä piireissä ilakoitiin ilmeisesti ennenaikaisesti.

Torontolaisen Star-lehden kirjeenvaihtaja Mark Harrison antoi — se hänen tunnustukseen annettakoon — tapahtumasta kokonaan toisenlaisen käsityksen. Hän kertoo, että kun Hrushtshev oli esittänyt puheensa kirjoitetun pääosan, hän "kääntyi Nasseriin päin, hymyili ja puhui vapaasti . . .

"Arabijohtajat puhuvat jatkuvasti arabien yhtenäisyydestä", hän sanoi, "ja porvarilehdistö yrittää antaa sellaisen kuvan, että Neuvostoliitto vastustaa sellaista yhtenäisyyttä.

"Me Neuvostoliitossa ymmärrämme yhtenäisyyden, ei kansallisuuden pohjalla, vaan työväenluokkien voiman pohjalla. Tähän yhtenäisyyteen eivät kuulu ainoastaan vain arabialaiset, vaan kaikki riistoa ja sortoa vastaan taistelevat kansat.

"Mutta meidän mielestämme se olisi suuri voitto arabikansoille jos ne yhdistyisivät yhdeksi valtakunnaksi. Se tekisi arabit voimakkaiksi henkisesti ja aineellisesti.'

"Yleisö osoitti myrskyisästi suosiotaan ja neuvostojohtaja hymyili lämmiten omalle tehtävälleen.

"'Imperialistit eivät halua teidän yhdistymistänne siksi kun on helpompi taistella teitä vastaan yksitellen kuin silloin jos olisitte yhdessä.

"'Imperialistit rosvoavat teiltä öljynne ja rikkautenne tuntematta siitä mitään omantunnontuskia. Ovatko brittiläiset kiintyneitä Adeniin pelkästään Adenin takia? Luonnollisesti eivät. Heitä kiinnosta vain sen alueen öljy.'

". . . Hänen sanomansa meni ilmeisesti vastaanottaviin korviin ja hänen viittauksensa kommunismiin ei nostattanut vastarintaa hartaasti islaminuskoon kuuluvan kuulijakunnan taholta . . ."

Kuten ylläolevasta näkyy, Hrushtshev esitti suorasukaiseen tapaansa käsityksensä yhtenäisyyden tärkeydestä ja merkityksestä, mutta hänen tarkoituksenaan ei selvästikään ollut "heljun" antaminen Nasserille, vaan asian selittäminen ja edistäminen.

Totuus on siis tässäkin tarua kummempi ja se puhuu puolestaan työväenlehtien ylläpitämisen ja voimistuttamisen puolesta.

— Känsäkoura.

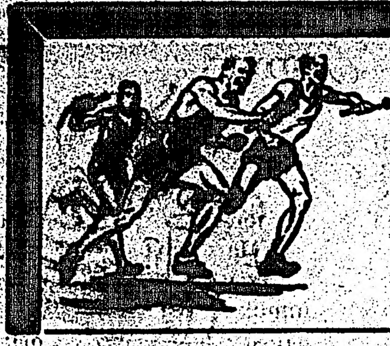

Urheilua

Matti Jutila sai Tokion lipun

Saskatoon. — Täällä viime lauantaina pidettyjen Canadan amatööripainimestaruus- ja olympiakarsintakilpailujen perusteella nimitettiin Tokion olympialaisiin ensi syksynä lähetettävään canadalaisjoukkueeseen neljä miestä mukaanlukien Canadan mestaruuden kahdesti voittanut kirvesmies Matti Jutila Sudburysta.

Kaikki joukkueen jäsenet ovat sarjojensa voittajia. Kilpailut olivat vetäneet puoleensa 62 osanottajaa Canadan eri puolilta.

Joukkueeseen valittiin: 31-vuotias Matti Jutila, Sudburysta 138,½ paunan sarjaan, 24-vuotias Phil Oberlander, Montrealista 171,½ paunan sarjaan, 26-vuotias Rodger Doner, Torontosta 154 paunan sarjaan ja 22-vuotias Koji Hirabayjashi, Tokiosta 125,½ paunan sarjaan. Kojin isä on Canadan kansalainen ja niin ollen Kojilla on oikeus puolustaa Canadan mainetta o-laisissa vaikka hän onkin syntynyt ja asuu Tokiossa.

—•—

Suomen joukkue o-karsintaan

Suomen Koripalloliiton päävalmentaja Kalevi Tuominen on valinnut seuraavan joukkueen Geneven olympiaturnaukseen: Timo Lampen, joukkueen kapteeni, Uolevi Manninen, Kari Liimo, Pertti Laanti, Lauri Nurma, Martti Liimo, Juha Harjula, Jorma Pilkevaara, Olavi Ahonen, Teijo Finneman, Jyrki Immonen, Raimo Vartia. Varalle Kari Rohnholm ja Lars Karell. Joukkueen huoltaja Kalevi Tuominen.

Suomen Koripalloliiton Liittohallitus on nimennyt joukkueen johtajaksi Juhani Salmenkylän, apuhuoltajaksi Rober Petersenin sekä tuomariksi Pentti Nohynekin. Geneven turnaus suoritetaan ajalla 4—13- 6. 1964, mutta jo menomatkalla joukkue suorittaa kaksi maaottelua Tshekkoslovakiassa 1—2. 6.

—•—

TULn uimarit Belgiassa ja Hollannissa

Helsinki. — Varhain viime torstaiaamulla uinti- ja vesipallojoukkue kilpailumatkalle Belgiaan ja Hollantiin. Matka tapahtuu osittain lentäen ja osin junalla. Ensimmäisen kerran joukkue kilpaili Leigessä 22. ja 23. päivänä. Leigen urheilujuhlien jälkeen joukkue kilpailee Hollannin Eindhovessa, Ijmuidenissa sekä Amsterdamissa. Paluu Suomeen tapahtuu lentäen suoraan Rotterdamista.

TULn kehäketuilla kolme kamppailua Tshekkoslovakiassa

Helsinki. — Turvatakseen olympiavalmennuksessa oleville nyrkkeilijöilleen ja edustusmiehilleen kilpailuotteluja myös kesäaikana on TUL:n nyrkkeilyjaosto sopinut kolmesta ottelusta kesä—heinäkuun vaihteessa Tshekkoslovakiassa.

TUL:n nyrkkeilyjaosto tulee nimeämään joukkueen, johon kuuluvat kaikki olympiavalmennuksessa olevat TUL:n nyrkkeilijät, kesäkuun 2. päivänä pidettävässä jaoston kokouksessa. Joukkueeseen on suunnitelu nimettäväksi 12 kilpailijaa sekä neljä johtajistoon kuuluvaa henkilöä.

—•—

Risto Luukkonen säilytti EM:nsa a-nyrkkeilyssä

Helsinki. — Ammattinyrkkeilyn Euroopan mestari Risto Luukkonen säilytti viime perjantaina mestaruutensa Messuhallin kehässä varsin kyseenalaisella tavalla. Raivokkaasti päällekäyvä ranskalainen haastaja Pierre Vetroff oli koko ajan liikkeellepanevana voimana ja hallitsikin etenkin loppuosassa hienokseltaan ottelutapahtumia, mutta luxemburgilainen kehätuomari Nuss nosti kuitenkin Luukkosen käden ylös voiton merkiksi. Tämä ei kuitenkaan tyydyttänyt yleisöä, joka osoitti mieltään raivokkaalla vihellyskonsertilla ja heittelemällä kehään ohjelmalehtisiä ja muuta irtainta omaisuuttaan.

—•—

USAn "jättiläinen" Tokion kehässä; odottavat kultaa

New York. — Yhdysvallat valitsi viime keskiviikkona nyrkkeilyjoukkueensa Tokion kisoihin. Monilla tahoilla ollaan sitä mieltä, että joukkue on paras sitten Helsingin kisojen, joissa amerikkalaiset nyrkkeilijät — mm. Floyd Patterson — voittivat viisi kultamitalia.

Raskaaseen sarjaan on valittu 135 kilon painoinen Buster Mathis Texsasista. Hänen iskuvoimansa ei tosin ole paras mahdollinen, mutta yksinomaan texasilaisen valtava koko ja tämänhetkinen taito riittänevät viemään voitonhaaveet muilta samaan kehään nousevilta.

Yhdysvalain joukkueella uskotaan olevan hyvät mahdollisuudet voittaa neljä tai jopa viisi kultamitalia Tokiossa. Suurimpia suosikkeja ovat Toby Gibson, Ron Harris, Maurice Frilot, kevyen välisarjan Charley Ellis ja Buster Mathis.

Parhain. Juoksija Bill Crothers Torontosta on saanut vastaanottaa Lou Marsh Memorial pokaalin vuodelta 1963 parhaana canadalaisena urheilijana. Tämä 23-vuotias urheilija toivoo voittavansa Canadalle kultaa ensi lokakuussa Tokiossa pidettävissä olympialaisissa. — TNS-kuva.

Torontolaisjuoksijat toiselle sijalle Kaliforniassa

Modesto, Calif. — Torontolaiset juoksijat Bruce Kidd ja Bill Crothers, kaksi Canadan kultamitalitoivoa Tokion olympialaisissa tänä syksynä, saivat täällä maista olympialaisten esimakua viime lauantaina, suorituen kumpikin toisille tiloille.

Kahden mailin matkalla New Zealandilainen Bill Baillie tuli ensimmäiseksi ja Toronton Bruce Kidd toiseksi. Oregonin State yliopiston Jan Underwood voitti puolen mailin matkan pinnistämällä loppusuoralla Bill Crothersin edelle.

Bailliesin aika kahdella maililla oli 8.27.1 ja Kiddin aika 8.38.1. Underwoodin aika puolella maililla oli 1:48.7, neljä sekunnin kymmenesosaa parempi kuin Crothersin aika.

Ralph Boston rikkoi Yhdysvaltain pituushyppyennätyksen tuloksella 27 jalkaa 2½ tuumaa (828) eli ¾ tuumaa neuvostoliittolaisen Igo Ter-Ovanessyan maailmanennätystä heikommalla tuloksella.

Töien hyppäsi 632

Oslo. — Berit Töjen teki uuden Norjan ja Pohjoismaiden ennätyksen naisten pituushypyssä ponkaisemalla Oslossa Bisletin stadionilla keskiviikkoiltana järjestetyissä yleisurheilukilpailuissa 632. Entinen ennätys oli 623, ja se oli myös hänen hallussaan.

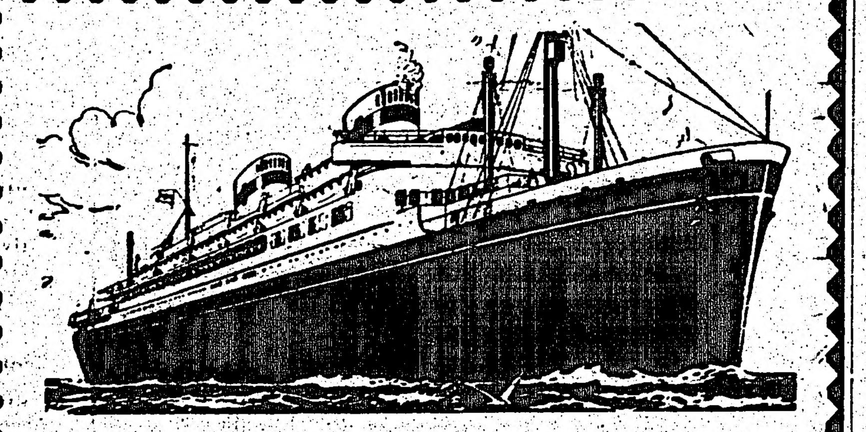

Vielä on paikkoja saatavana

M.S. BATORY-laivan

erikoiskulkuvuoroon

MONTREALISTA HEINÄKUUN 24 PNÄ

SUORAAN HELSINKIIN

Minimihinnat Helsinkiin, yhtäälle päin:

	Kesäkauden	Säästökauden
TURISTILUOKASSA	Can. $309.00	Can. $273.00

Toisia

M.S. BATORY-laivan

kulkuvuoroja

MONTREALISTA KÖÖPENHAMINAAN

mistä on erinomaiset yhteydet eri puolille Suomea.

Teidän valittavana on seuraavat kulkuvuorot:

MONTREALISTA: toukok. 29, kesäk. 26, heinäk. 24, syysk. 25, lokak. 20, marrask. 16.

Minimihinnat Montrealista Kööpenhaminaan, yhtäälle päin:

	Kesäkauden	Säästökauden
TURISTILUOKASSA	Can. $266.00	Can. $231.00

Paikkatilauksia ja lisätietoja varten ottakaa yhteys paikallisasiamieheemme kanssa

VAPAUS TRAVEL AGENCY

100 ELM ST. WEST — P. O. BOX 69 — SUDBURY, ONT.

Ben Bella tyytyväinen vierailunsa tuloksiin

Alger. — Algerian presidentti Ahmed Ben Bella kertoi täällä torstaina järjestetyssä lehdistötilaisuudessa Neuvostoliittoon, Bulgariaan, Tshekkoslovakiaan ja Yhtyneeseen Arabitasavaltaan tekemänsä matkan vaikutelmista.

— Matkan tulokset ovat hyvin myönteiset, sanoi Ben Bella. — 20 päivän aikana opimme yhtä paljon kuin muissa olosuhteissa voisi oppia vuosikausien aikana.

Meille näytettiin kaikki mitä toivomme. Tämän ansiosta olemme voineet tavallaan nähdä näiden maiden kulkeman taipaleen. Täten saimme myös käsityksen virheistä, joita meidän on kartettava. Näimme mitä on sosialistisen kehityksen tie. Olemme voineet todeta myös, miten erikoispulmat voidaan ratkaista. Erityisesti tämä koskee nk. nälkäaron valloitusta Uzbekistanissa, missä tästä ennen niin köyhästä alueesta on tullut runsauden lähde. Näimme 120 kmn pituisen kanavan. Se on itse asiassa keinotekoinen joki, joka kastelee 100,000 hehtaarin alueen. Lähiaikoina sen kastelualue on 300,000 hehtaaria. Käyntimme siellä oli erittäin hyödyllinen, sillä nämä alueet muistuttavat suuresti omia alueitamme Saharan autiomaassa. Saimme sieltä rikkaita kokemuksia maataloutemme kehittämiseksi. Olemme kiinnostuneina tutustuneet myös teollisuuden alalla saatuihin kokemuksiin.

Edelleen presidentti kertoi ns. vesiviljelystä ja sen edullisuudesta myös Algeriassa. Ben Bella totesi, että lähiaikoina aiotaan lähettää Jaltaan ryhmä algerialaisia agronomeja perehtymään tällä alalla saatuihin kokemuksiin.

Puhuessaan kansainvälisistä ongelmista, joita kosketeltiin matkan aikana käydyissä neuvotteluissa, Ben Bella tähdensi: "Kiinnitimme erityisen huomion rauhan ja kansallisille vapautusliikkeille annettavan avun kysymyksiin."

Kosketellessaan Neuvostoliiton, Bulgarian ja Tshekkoslovakian kanssa solmittuja taloudellisia sopimuksia presidentti huomautti erityisesti, että niihin ei sisälly minkäänlaisia poliittisia ehtoja. Nämä sopimukset kunnioittavat riippumattomuuttamme. Ne auttavat kulkuamme sosialistisen talouden rakentamisen tiellä, auttavat meitä lujittamaan talouttamme.

Algerialle tämä matka oli erityisen hedelmällinen. Se avaa uuden sivun yhteistoiminnassa sosialististen maiden kanssa, sanoi Ben Bella.

Natsirikollinen elelee Perussa

Lima, Peru. — Entinen Gestapon majuri Friedrich Schwend, joka viikonlopun aikana tuomittiin Italiassa 21 vuodeksi vankilaan vuonna 1945 tapahtuneesta sotilaan murhasta, elää Liman ulkopuolella arvostettuna liikemiehenä.

Perun kansalaisoikeudet saanut Schwend näytteli huomattavaa osaa Hitlerin "operaatio Bernhardissa", suunnitelmassa, jonka tarkoituksena oli täyttää Englanti väärennetyllä rahalla ja heikentää siten maan taloutta.

Schwendin asuntoa ympäröi korkea muuri, johon on näkyvälle paikalle asetettu kilpi "Varokaa vihaista koiraa".

Lehtimiehet kertoivat Schwendin nauraneen, kun hänelle kerrottiin italialaisen tuomioistuimen päätöksestä.

Italian Perun-suurlähetystö ei voinut sanoa, koettaako Italia saada karkotusmääräyksen Schwendille.

Länsi-Saksan uutistoimisto DPA sanoi nykyisen 58-vuotiaan Schwendin toimineen sodan jälkeen sen tutkimusryhmän johtajana, joka koetti pelastaa natsien upponnutta sotasaalista Toplitzin järvestä Itävallasta.

Myöhemmin hän muutti eri nimeä käyttäen Peruun, jossa hänestä tuli menestyksellinen insinööri autojen myyjä.

Bolzanon tuomioistuin tuomitsi viikonlopun aikana Schwendin 21 vuodeksi vankilaan etelätirolilaisen sotilaan ampumisesta. Syyttäjän mukaan Schwend pakeni murhan jälkeen mukanaan natsien kokoamia jalokiviä ja rahaa.

Kemiasta leipää Buna-tehtaalla

Berliini. — Myymälässä kuin myymälässä ja melkein jokaisessa mainostornissa Saksan demokraattisessa tasavallassa on luettavissa seuraavat sanat: "Kemia tuo leipää, tieteellisteknillisen edistyksen, korkean työn tuottavaisuuden ja hyvinvoinnin koko kansalle." Kun sitten menee katsomaan Berliinin Freirichstadtplatsin maailmanvarieteeta, jossa illan sankari on kemian insinööri ja tanssillinen huipentuminen kemiallisen tehtaan työprosessi, voi olla varma siitä, että kemia on kunniapaikalla tämän päivän DDR:ssä.

Vaikka näin ei olisikaan, liikkuu kemiallisessa jättiläistuotantolaitoksessa siitä huolimatta suuren kunnioituksen ja pelon sekaisin tuntein. Kivitalon kokoiset, sihisevät metallisäiliöt, tuhannet raksuttavat kojeet ja laitteet, polttavasta haposta hehkuvat altaat, nenään, suuhun ja nieluun pistävänä tunkeva haju panevat ajattelemaan inhimillisen erehdyksen mahdollisuutta ja toivomaan kiertokäynnin pikaista päättymistä. Se on tietämättömän pelkoa arvaamattomien ja outojen tekijöiden edessä, kunnioituksen tunnetta niitä ihmisiä kohtaan, jotka tämän maailman hallitsevat.

Hallen lähellä sijaitsevat Bunatehtaat ovat yksi näistä nykyajan "leipätehtaista" ja inhimillisen ajattelun päätähuimaavista saavutuksista. Tehdas on kehittynyt ja kasvanut nopeasti, mutta jokainen sen sisältämä yksityiskohta ja kokonaisuus ovat perusteellisen harkinnan tuloksia. Suuri osa Hallen asukkaista työskentelee Bunassa, mutta vapaa-aikoinaan heidän ei silti tarvitse hengittää sen epämiellyttäviä kaasuja, sillä tehdas on pystytetty puolen sadan kilometrin päässä Hallesta levittäytyville lakeuksille. 32 neliökilometrin suuruinen tehdasalue on yhtä savupiippua tynnyrin paksuista, kiemurtelevaa teräsputkea, rautatietä, sähköjohtoa ja tuotantorakennusta. Tulen käsittely on koko alueella ankarasti kielletty, mutta varoituksettakin ymmärtää, että tämä kemiallisten prosessien temmellyskenttä voisi räjähtää ilmaan pienimmästäkin typeryydestä.

"AUTIO" TEHDASALUE

Bunassa työskentelee 18,000 ihmistä työ päivää, mutta silti siellä saa kävellä satoja metrejä tapaamatta ainoatakaan puhuvaa ja ajattelevaa oliota. Melkoisen urheilukentän suuruiset tehdassalit toimivat siten, että kolme miestä valvoo mittareita ja hälytyksen antavia valolaitteita ja suorittaa tarvittavia nappien painamalla. Siitä huolimatta ei Bunassa olla tyytyväisiä saavutettuun automaation tasoon. Tehtaan tuotannon johtajat sanovat, että läntisissä alan huippulaitoksissa ollaan jonkin verran pitemmällä. Vertailukohteena pidetään Länsi-Saksaa, joka peri 80 prosenttia sotaa edeltäneestä saksalaisesta kemiallisesta teollisuudesta ollen siten hyvissä lähtöasemissa. Etumatka pienenee jatkuvasti sillä DDR:n hallitus investoi Buna-tehtaiden uusimpaan tekniikkaan miljoonasummia (viimeisten viiden vuoden aikana 800 milj. D-markkaa).

Buna-tehtaat olivat olemassa jo ennen toista maailmansotaa, mutta verrattain vaatimattomana synteettisen kautsun tuotantolaitoksena ei sitä voi verrata tämän päivän jättiläismaiseen keinoainetehtaaseen. Bunan tuottamien kemiallisten aineiden aakkosellinen luettelo on pienen vihkosen kokoinen ja sen vientikuormakirjoissa ovat maailman lähes kaikkien maidennimet.

UUSIA KEINOAINEITA

DDR:n toiseksi suurimpana kemian kombinaattina on Bunalla merkittävä asema mm. sosialististen maiden keskeisessä työnjaossa. Laitoksen edustajat kuuluvat sosialististen maiden keskinäisen talousavun neuvoston yhteydessä toimivaan synteettisen kautsun tutkimusryhmään. Sen viimeisimmässä istunnossa sai Buna tehtäväkseen kehittää aineen, jonka avulla voidaan tuottaa entistä kestävämpiä ja halvempia auton renkaita ja muita kumiartikkeleita. Tutkimusryhmä kokoontuu märätyin väliajoin istuntoihinsa, joissa vaihdetaan saadut kokemukset.

Keskinäinen avunanto ja työnjako ei rajoitu kuitenkaan yksinomaan mainitun tutkimusryhmän työskentelyyn. Se perustuu jatkuviin vierailuihin, spesialistien vaihtoon, kaksin- ja kolminkeskisiin sopimuksiin. Puolan ja Tshekkoslovakian kivihiilikemialla on luonnolliset edellytykset tutkia muuatta toista kautsun tuotantoon liittyvää apuainetta. Ne ovat ottaneet sen tutkimuskentäkseen säästäen bunalaiset tältä päänvaivalta. Bunassa sensijaan on keksitty jokin aika sitten kautsun mekanisoitu, koottava lastaus- ja kuljetuslaite, johon Bunatehtailla vieraillut Tshekkoslovakian kemian teollisuuden ministeri suuresti mieltyi.

TILAUKSIA LABORATORIOILLE

Suurisuuntaisten, koko sosialistisen leirin kemian teollisuutta koskevan tutkimustyön lisäksi on Bunan kemisteillä joka päivä edessään kymmeniä pienempiä ongelmia, jotka ovat oman maan jatkuvista kasvavien tarpeiden sanelemia. Entistä tehokkaamman pesupulverin tuottamista varten tarvitaan uusi kemiallinen aine, kosmeettinen teollisuus tarvitsee jatkuvasti uusia, parannettuja perusaineita, tekstiiliteollisuus on vailla omassa maassa tuotettua kemiallista apuainetta. Tutkimuskenttä on loputon ja niin myös ne laboratoriotilat, joissa tieteellistä tutkimustyötä suoritetaan.

Harmaantuneen kemian professorin tiedot ja kokemukset ovat tuiki tarpeen, mutta ne eivät yksin riitä keksimään kaikkia niitä ihmeitä, joita laajeneva teollisuus kemian teollisuudelta vaatii. Siksi on Bunassa perustettu nuorten kemistien tutkijaryhmiä jotka pyrkivät itsenäisesti johonkin määrättyyn tulokseen. Kemian insinööri Sonnekin työryhmä sai muutamia aikoja sitten tehtäväkseen kehittää tekstiiliteollisuuden tarvitseman tärkeän apuaineen. Nuoret kemistit tutkivat, kokeilevat, hyväksyivät, hylkäsivät ja aloittivat vielä kerran kaiken alusta. Jos mielen oli vallannut välillä epätoivo, oli ilo sitäkin suurempi kun koeputkessa oli puolen vuoden uurastuksen jälkeen viimeinkin se aine, jota DDR oli tuottanut siihen asti Sveitsistä ja Englannista kalliilla valuutalla.

KEMIALLE ETUSIJA

Buna-tehtailla luodaan kirjaimellisesti ottaen Saksan demokraattisen tasavallan tulevaisuutta. Yhtenä maan suurimmista kemian teollisuuden tuotantolaitoksista se on jatkuvien investiointien kohde ja yksi tuotannollisen elämän keskipisteitä. Jo viiden vuoden ajan on kemiallisella teollisuudella ollut keskeinen sija DDR:n taloudellisessa kehityksessä, mutta tänä vuonna käydyissä keskusteluissa ja hyväksytyissä suunnitelmissa se on lopullisesti kohotettu tiennäyttäjän ja johtotähden asemaan.

Sosialistisen yhtenäisyyspuolueen keskuskomitean 5. istunnossa kumottiin lopullisesti ne väitteet, joiden mukaan konerakennusteollisuuden tulisi olla DDR:n teollisuuden perusta ja kemian teollisuuden tuotteita pitäisi tuottaa ulkoa. Tätä katsantokantaa edustavien talousteteilijöiden ja käytännön työntekijäin toiminnasta katsottiin johtuvan, ettei viime vuosien kemian teollisuuden suunnitelmaa ole pystytty 100-prosenttisesti täyttämään. Samanaikaisesti pystyttiin osoittamaan, että viitenä viime vuotena kemian teollisuuteen sijoitettu 5,7 mrd. D-markkaa on tullut takaisin valtion kassaan saman teollisuuden tuottamana voittona. Asiaa pohdittaessa todettiin kuitenkin, ettei kysymys ole vain nopeasta rahan keruusta ja mahdollisimman suuresta voitosta, vaan konerakennustuotannon, kevyen teollisuuden kehityksestä ja yleensä tuotantovoimien teknillisestä vallankumouksesta, jonka vain kehittyvä kemian teollisuus tekee mahdolliseksi.

NOUSU JATKUVASTI

Kun DDR:llä on omassa ruskohiilessään ja Schwedtiin virtaavassa neuvostoliittolaisessa öljyssä kemian teollisuudelle suotuisa raaka-ainepohja ja kun tehostetuilla maaperätutkimuksilla arvellaan tätä perustaa vielä voitavan laajentaa, on nyt hyväksytty suunnitelma, jonka mukaan DDR:ssä tuotetaan kemian teollisuuden tuotteita vuonna 1970 9,2 D-markan arvosta enemmän kuin vuonna 1963 tuotannon nousun ollessa noin 70 prosentia.

BRANDTIN YLLÄTTÄVÄÄ TEKSTIÄ L-BERLIINISTÄ

Berliini. — Länsi-Berliinin pormestari Willy Brandt suositteli jännityksen lieventämiseen tähtääviä toimenpiteitä puhuessaan äskettäin Länsi-Berliinissä järjestetyssä lehdistökonferenssissa, jossa hän selosti USA-matkansa tuloksia. Saksan ja Länsi-Berliinin politiikasta puhuessaan hän piti välttämättömänä kamppailua asteettaisesta muutoksesta parempaan ja totesi: "Olen jo pitkän aikaa tullut siihen tulokseen, että asia luistaa vain siten".

Bonnin hallituksen ulkopolitiikkaa arvostellen hän sanoi: "Muotoilulla kaikki tai ei mitään voi tyydyttää mielenliikutuksia, muttei harjoittaa järkevää ulkopolitiikkaa." Saksan kysymyksen rauhanomaisen ratkaisun edun kannalta tulee kansainvälisen jännityksen lieventämistendenssejä edistää, sillä "viime vuosien korkeajännite ei ole tuonut meitä missään tapauksessa lähemmäksi Saksan kysymyksen ratkaisua."

Brandtin sanoja jännityksen lieventämisestä Saksassa pidettiin merkittävinä, mutta epäselväksi jäi, mitkä ovat tähän tähtäävät konkreettiset teot? Siihen eivät ainakaan viittaa hänen viimeaikaiset lausuntonsa Berliinin kulkulupakysymyksestä ja NATOn multilateraalisesta ydinvoimasta. Rivien välistä saatettiin lehdistökonferenssissa lukea, että Bonnin ja Länsi-Berliinin välillä on yhä suuria erimielisyyksiä kulkulupa-asiasta, mutta silti Brandt vakuutti Länsi-Berliinin uskollisuutta Bonnin hallitukselle. Sosialidemokraattisen puolueen puheenjohtajan ominaisuudessa Brandt sanoi puolueen tukevan hallituksen pyrkimyksiä päästä multilateraaliseen ydinvoimaan NATOn puitteissa.

Egypti on ylittävä faaraoiden saavutukset, sanoi Hrushtshev

Port Said. — Neuvostoliiton pääministeri Nikita Hrushtshev sanoi riemuitsevalle väkijoukolle tiistaina Port Saidissa pitämässään puheessa, että Egyptin kansa tekee vastaisuudessa ihmeitä, jotka ylittävät faaraoiden saavutukset. Neuvostojohtaja vannoi maansa tukevan arabeja näiden oikeudenmukaisissa taisteluissa.

Pääministeri tuomitsi imperialistiset toimet, joiden tavoitteena on pysäyttää ajan kulku Adenissa ja sanoi maansa uskovan, että Palestiinan kysymykseen keksitään järkevä ja oikeudenmukainen ratkaisu.

Neuvostojohtaja saapui junalla päiväksi Port Saidiin puhuakseen joukkokokouksessa Marttyyrien torilla.

Atlantin liiton strategistit koettavat muuttaa Välimeren ja sen rannikkomaat suureksi ohjusten harjoituskentäksi kysymättä näiden maiden lupaa ja ottamatta huomioon niiden elintärkeitä etuja, sanoi Hrushtshev.

Hän sanoi arvostavansa sitä, että Nasser tukee Neuvostoliiton ehdotusta tehdä Välimerestä ydinaseeton vyöhyke.

Aikaisemmin tiistaina neuvostojohtaja, presidentti Nasser ja Irakin presidentti kävivät Suezin taisteluissa vuonna 1956 surmansa saaneiden egyptiläisten muistomerkillä. He seisoivat jonkin aikaa hiljaa obeliskin äärellä, ja presidentti Nasser luki Koraanin alkusäkeet.

Myöhemmin pitämässään puheessa presidentti Nasser sanoi, että Suezin taistelu merkitsi käännekohtaa ihmiskunnan historiassa. Se ilmensi selvästi arabimaiden keskinäistä solidarisuutta ja arabilaista kansallistunnetta.

Pääministeri Hrushtshev sanoi joukkokokouksessa, että maailmassa on pyhiä paikkoja, joissa voi selvästi tuntea ihmisten suuruuden ja kunnian, ja Port Said on tällainen paikka. — Neuvostoliitto ihailee ja kunnioittaa egyptiläisten kestävyyttä vuonna 1956. Se aika on ohi, jona imperialismi voi sotia pieniä kansoja vsataan — sanoi neuvostojohtaja.

Britti vakoili H:gissä ja Espoossa

Iso-Britannian salaisen Espoossa kirjoilla olevan insinööri Ronald Harold Evanssin asetti kanneviskaali Arvo Lepistö viime torstaina Helsingin hovioikeudessa syytteeseen jatketusta ryhmittymisestä tietojen hankkimiseen, jotka ovat oleet omiaan vahingoittamaan Suomen suhteita vieraisiin valtioihin.

Lisäksi syyttäjä vaati, että Evanssin rikoksen kautta saama taloudellinen hyöty samoin kuin häneltä takavarikoitu omaisuus tuomittaisiin valtiolle menetetyksi.

Istunnossa toimi puheenjohtajana hovioikeudenneuvos Paavo Soukka, syytetyn avustajana asianajaja Risto Brax. Lisäksi paikalla oli Englannin konsulaatin virkailija ja tulkki. Jutun varsinainen oikeudenkäynti tapahtui suljetuin ovin. Kanneviskaali Lepistön esittämässä syytekirjelmässä todetaan seuraavaa:

"Keskusrikospoliisin minulle toimittamassa tutkintokirjoista, jotka oheen liitän olen havainnut, että Iso-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan kansalainen Espoon kauppalassa kirjoilla oleva insinööri Roland Harold Evans, jota pidetään vangittuna, on keväästä 1961 huhtikuuhun 1964 Helsingin kaupungissa ja Espoossa sovittuaan vieraan valtion edustajan kanssa jatkuvasti tahallansa sanottua vierasta valtiota hyödyttäkseen ja erästä toista vierasta valtiota vahingoittaakseen ryhtynyt sellaisten tietojen hankkimisen, joka on ollut omiaan vaarantamaan Suomen suhteita viimeksi mainittuihin vieraisiin valtioihin. Luovuttaen hankkimansa tiedot sen valtion edustajalle, jonka hyväksi hän on toiminut saaden korvaukseksi tuossa toiminnassaan ainakin 3,500 markkaa."

Asianajaja Brax vaati, että kanneviskaalin syytekirjelmässä esitetyn syytetyn nimen julkaiseminen kiellettäisiin sekä pyysi päämiehelleen maksutonta oikeudenkäyntiä. Vaatimuksiin hovioikeus ei kuitenkaan suostunut.

Jutun puolustusasianajaja- varatuomari Risto Brax kertoi, että brittiläinen insinööri ei ollut vakoillut oman maansa hyväksi vaan erään vieraan vallan laskuun lähinnä idealisista syistä. 45-vuotias Evans on työskennellyt Helsingissä mm. Aga-yhtiössä ja Philips-yhtiössä.

Port Arthurin kuulumisia

Port Arthur. — Järvienpäässä hyvin tunnettu kansalaisemme, painaja George Lehto kuoli toukokuun 19 päivänä omassa kodissaan. Hän oli syntynyt Suomessa ja oli kuollessaan 62 vuoden ikäinen.

Lähinnä jäi suremaan vaimonsa Toini, kaksi poikaa, George ja Karl sekä yksi tytär Marlene ja seitsemän lastenlasta.

• • •

Edesmennyt kansalaisemme Olga Vainio haudattiin viime keskiviikkona. Hän oli syntynyt Suomessa ja oli kuollessaan 80 vuoden ikäinen. Suomesta hän oli tullut farmille Kaministiquaan vuonna 1922.

Kaipaamaan jäi kaksi poikaa Anton ja Väinö, yksi tytär Helen ja yhdeksän lastenlasta sekä kolme veljeä, Sulo, Charles ja Reino.

SUOMEN

viikko- ja kuukausijulkaisuja saatavana kirjakaupastamme.

"APU"
Numero 14—15—16
Irtonumeron hinta 45c
Postitse lähetettynä 50c

"Valitut palat"
Huhti- ja toukokuun numero
Irtonumeron hinta 35c
Postitse 40c

Neuvostoliitto
73
Kerran kuussa ilmestyvä kuvalehti
HINTA 25c — Postitse 35c

"SEURA"
Saatavana No. 15—16—17
Koko perheen lehti
Irtonumeron HINTA 45c
Postitse lähetettynä 50c

"Kotiliesi"
No. 8
Irtonumeron HINTA 45c
Postitse lähetettynä 50c

"Viikonloppu"
Saatavana No. 14—15—16—17
Irtonumeron hinta 35c
Postitse lähetettynä 40c

"Hopeapeili"
Saatavana No. 3 ja 4
Irtonumeron hinta 60c
Postitse lähetettynä 65c

"Kotiposti"
No. 8
Irtonumerno hinta 45c
Postitse lähetettynä 50c

"Me naiset"
Saatavana No. 1—2—3—4—5—6 7—8—9—10—11—12—13—14 15—16—17
Irtonumeron hinta 40c
Postitse lähetettynä 45c

"Suomen Kuvalehti"
No. 16
Irtonumeron HINTA 45c
Postitse lähetettynä 50c

Seuratkaa ilmoitustamme, sillä joka viikko saapuu uusia irtonumeroita yllämainituista viikkojulkaisuista. Lähettäkää irtonumerotilauksenne osoitteella:

Vapaus Publishing Company Limited
100 Elm St. West, Sudbury Ontario
P.O. Box 69

Englanninkielen oppi- ja sanakirjoja

Englantilais-suomalainen SANAKIRJA
Toimittanut GEORGE HALONEN
453 SIVUA — HINTA SID. $3.50
Käytännöllinen ja eniten käytetty sanakirja Canadan ja Amerikan suomalaisten keskuudessa.

Suomalais-englantilainen SANAKIRJA
Toimittanut AINO WUOLLE
526 SIVUA — HINTA SID. $3.50

Englanninkielen ALKEISKIRJA ja LUKEMISTO
Toimittanut Y. M. BIESE
418 SIVUA — HINTA SID. $2.75

Englanninkielen alkeiden HARJOITUSKIRJA
Liittyy "Englanninkielen alkeiskirjaan ja lukemistoon"
Toimittanut Y. M. BIESE
145 SIVUA — HINTA NID. $1.00

OPI ENGLANTIA I-II OSA
Toimittanut Y. M. BIESE
Ensimmäinen osa käsittää 123 sivua — Toinen osa 228 sivua.
HINTA SID. YHTEENSÄ $1.75

Tilatkaa osoitteella:

VAPAUS PUBLISHING COMPANY LIMITED
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

MYYTÄVÄNÄ

UUSI KESÄASUNTO PIKKU-PENAGE-järven etelärannalla. Asuinrakennus 25'x32' — 2 nukkumahuonetta, keittiö ja olohuone, kivivillaeristys, hieno puusisustus. Sauna 16'x20', jossa on sivussa 8'x16' varastohuone jota voi käyttää venehuoneena. Kaikki hyvin rakennettuja ja aistikkaita, sähkö, painevesi, hyvä tie, erittäin kaunis tontti, 200 jalkaa rantaa ja rehevä mäntymetsä. Hinta $8,500.00. Lähemmin: U. Sirviö, 189 Pine St., Sudbury, Ont., puh. 673-6185. (21—23—26)

TUOREET ISOT "GRADE A"

kananmunat tus. 39c

SPRINGER PARK FARMS

45 Elm St. W. CPR:n ylik. vier.

Tuoreita kasviksia ja hedelmiä sekä ruokatavaraa

OAKDALE FARMS

Entinen Greenspoonin kauppa

1043 Lorne St. S. Sudbury, Ont.

(26—28—2—4)

POIKETKAA!

LAKEWAY CONFECTIONERY

Hyvä varasto aikakausijulkaisuja, makeisia, ruokatarpeita ym.

Nelson ja John kat. kulm. Sudbury

KAUNIITA KUKKIA . . .

uudessa suomalaisessa KUKKAKAUPASSA

HELVI'S FLOWER HOUSE

Puh. 675-5251

125 Drinkwater St. Sudbury

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

HAASTERYNTÄYSBINGO pidetään Finnish-haalin juhlasalissa torstaina, toukokuun 28 pnä, alkaen kello 7.30 illalla. Hyviä voittoja.

Beaver Laken Jehu järjestää mahtavat tanssit lauantaina, kesäk. 6 p. Beaver Laken haalilla. Soitosta huolehtii Hako-Ojan poikien yhtye.

Sävel-kuoron harjoitukset ovat joka keskiviikko klo 7.30 illalla.

Melody-orkesterin harjoitukset ovat maanantaisin klo 7.30 illalla.

Wanupissa pidetään railakkaat tanssit lauantaina, kesäkuun 13 päivänä, alkaen kello 9 illalla. Tilaisuuden järjestää v- ja u- seurat Visa ja Alerts. Musiikista huolehtii Hako-Ojan poikien yhtye.

Työn Puiston mainio sauna on yleisön palveluksessa keskiviikkoisin, lauantaisin ja sunnuntaisin kello 1—11 ip.

CSJ:n Sudburyn osaston kuukausikokous pidetään Finnish haalilla tiistaina, kesäkuun 2 päivänä kello 7.30 illalla. Kaikki jäsenet mukaan.

Railakkaat tanssit Wanupissa kesäkuun 13

Annamme tietää jo näin ennakolta, että noin kolmen viikon kuluttua eli kesäkuun 13. pnä pidetään Wanupissa oikein railakkaat tanssit. Tilaisuuden järjestävät v- ja u-seurat Visa ja Alerts, seuraavana päivänä pidettävien urheilukilpailujen alkamisen kunniaksi. Tanssimusiikista tässä lauantai-illan tilaisuudessa pitää huolen tunnetulla taidollaan Hako-Ojan poikien yhtye. Siis koetetaan pitää mielessä.

JENSEN'S BUILDING CENTRES

1716 Regent St. S. ja 266 Frood Rd.

Puh. 674-5413 Puh. 674-4722

KIIREHTIKÄÄ! KIIREHTIKÄÄ!

25% MAALIMYYNTI

Voimassa enää lyhyen ajan

TEEMME RAKENNUKSIEN UUDISTUKSIA JA KORJAUKSIA — KUSTANNUSARVIOT VAPAASTI

Terveysravintorikasteita ja -yrttejä

Meillä on suuri ja monipuolinen varasto kaikenlaisia ravintorikasteita (Health Food Supplements) ja yrttejä (Herbs).

Vatsanliikunta yrttitabletteja (Herbal laxative tablets)
"Lecithin"-tabletteja, hermostolle
"Pacific Kelp" — rautarikasta
Valkosipuli- ja persiljatabletteja (Garlic & Parsley tablets) suonistolle
Alfalfa lehtitabletteja — rautarikasta
"Calci"-tabletteja — luustolle
Vatsatoimikka papainin kera (Stomach tonic with papain)
Soijapapukahvia — kahvin sijalnen virkistävä juoma
Merisuolaa (Sea Salt) — suolan sijalle
Auringonkukan siemeniä — proteiinirikasta (Sunflower seeds)
Pastoroimatonta hunajaa — täydellistä (Unpasteurized Honey)
Kokovehnäjauhoja — kivillä jauhettua (Wholewheat Flour)
Omenaviinietikkaa — veren vahvistaja (Apple Cider Vinegar)
Raakaa melassia — veren vahvistaja (Crude Molasses)
"Fenugrick"-siemeniä — elimistön puhdistaja
Alfalfa- ja piparminttuteetä — virkistävä

Lähetetään POSTIVAPAASTI kaikkialle Canadaan

Pyytäkää ilmaista kirjaa jossa on koko varastomme luettelo ja hinnasto

HEALTH & SLENDERIZING STUDIO

62 Young St. S. Puh. 673-7220 Sudbury, Ont.

XEROX

ystävällisesti kutsuu Teitä saapumaan heidän

"NEW 813 DESK TOP COPIER"

uuden kopioimislaitteensa näyttelyyn

keskiviikkona, toukok. 27 p. 1964

President Motor-hotellissa

kello 10 ap.—klo 6 ip. välisinä tunteina

Poiketkaa katsomassa ja keskustelemassa Teidän kopioimis- ja monistusprobleemeistanne

XEROX OF CANADA LIMITED

(22—26)

Mielihyvin järjestämme kaikki Teidän AUTOVAKUUTUKSENNE

Lähempiä tietoja saatte soittamalla 675-5683

RITARI AGENCIES LTD.

VAKUUTUS- ja MATKAILUTOIMISTO

7 Cedar St. Sudbury Puh. 675-5683

Viimeinen huomautus ryntäysbingosta

Tänän torstaina, toukokuun 28 pnä siis ylihuomenna, vietetään Finnish haalin kotoisessa juhlasalissa todella rattoisa iltä bingopelin merkeissä, joita pelataan illan kuluessa kahvikullan ja muiden pienempien palkintojen lisäksi.

Tämän HASTERYNTÄYSBINGON on järjestänyt Vapauden työläiset ja kaikki siitä saadut varat lahjoitetaan Vapauden ja Liekin haasteryntäykseen, joka alkaa virallisesti heinäkuun 1 päivänä.

Saapukaa suurin joukoin viemään edistävää asiaa eteenpäin.

BINGO

BINGO

BINGO

BINGO

Finnish-haalilla torstaina, toukok. 28 pnä

kello 7.30 illalla

Wanupin Visalla 35-vuotisjuhlat

Olisi odottanut parempaa osanottoa yleisön puolelta Visan 35-vuotisjuhlaan viime lauantaina Wanupin haalilla. Ne henkilöt, jotka eivät olleet saapuneet, eivät varmaankaan ajatelleet "syitä syvemmälle", eli tässä tapauksessa, kuinka paljon sisua, innostusta ja ennen kaikkea aikaa on uhrattu siihen, että voidaan viettää työväen urheiluseuran 35-vuotista juhlaa suomalaisen kansanosan keskuudessa toiskielisessä valtiossa. Kun lisäksi otaa huomioon Wanupin ja lähiympäristön pienet paikkakunnat ja hajallaan olevat asumukset, niin on suorastaan ihme, että 35 vuotta on jaksettu toimia. Siksi olisi heille ollut kuin kiitoksen antamista saapua tähän juhlaan. Ehkä se olisi lisännyt heille taivaltamaan edelleenkin yhtä virkeästi ja elinvoimaisesti.

Sitä suuremmalla syyllä voidaankin antaa kiitos siitä ahkeralle ja voimakkaan säästämättömälle joukolle joka oli nytkin haalille järjestänyt tämän arvokkaan juhlan. Ja vielä suurempi kiitos heille lankeaa siitä, että he esittivät ohjelmansa niin pienelle yleisömäärälle ja he esittivät sen hyvin. Se parhaiten todistaa, että heillä on todellista urheiluhenkeä ja sisua MIKSI he kykenevät nyt viettämään haalillaan 35-vuotisjuhlaansa.

Karl Palomäki toimi ohjelman esittäjänä kertoen välillä hauskoja juttujakin. Risto Hako-oja pianolla ja Wilfred Basto viululla esittivät alkusoiton reippaasti. Linda Perrault ja Pauline Tammi tanssivat kauniin polkan. Nuori Hannu Lambert oli uusi tuttavuus haitarin kanssa ja hänen iloiset kasvonsa ja etevä soittopelinsä käsittely sai varmasti kaikki kuulijat hyvälle mielelle. Kiitos ja hyvää jatkoa, toivomme saavamme kuulla häntä toistekin juhlissamme.

Dueton lauloivat tunnetulla taidollaan äiti ja tytär, Judy ja Laila, sitä olisi kuunnellut enemmänkin. Esityssä säesti kitaralla Wilfred Basto. Hauskalta näytti myös mustalaistanssi, jonka esittivät veikeästi pikkutytöt Ellen Hill ja Wendy Tammi.

Kun oli vielä luettu SCAUL:n ja Alertsin puolesta lähetetyt tervehdykset, niin alkoi yleinen tanssi Hako-ojan yhtyeen soiton tahdissa. Kiitos hyvästä juhlista järjestäjille.

TILATKAA VAPAUS!

SULO HEINO

voi vakuuttaa Teille

- että '64 FORD autot ja trokit (pienet ja isot) antavat vuosia parempaa palvelua.
- että saatte yhtä edullisen kaupan kuin Torontossakin.

Soittakaa "collect" kauempaa

McLEOD MOTORS & Equipment Ltd.

Puhelin 673-9501

65 Larch St., Sudbury, Ont.

Vähän osanottajia murtomaajuoksuissa

Viime sunnuntaina pidettiin Wanupin haalin ympäristöissä miesten ja alle 18-vuotiaiden poikien murtomaajuoksukilpailut. Näihin kilpailuihin oli kuitenkin odotettua vähemmän osanottajia, mikä mahdollisesti voi johtua hyvin epävakaisen tuntuisesta säästä.

Miesten yleisen kolmen kilometrin lenkin voitti G. Kitts Alertsista ajalla 14.46.7 ja toiseksi tuli Alertsin K. Palomäki noin 100 metriä voittajan jälessä.

Poikien alle 18-vuotiaiden kolmen kilomerin sarjan voitti Jehun Eugene Brenton ajalla 12.45, toiseksi saapui Alertsin lupaava jouksija Randall Kitts ajalla 13.00 ja kolmanneksi Richard Brenton ajalla 15.38.

Kusti Varjonen oli radalla huutamassa kiriä ja antoi kaikille juoksijoille kukkasen.

Kilpailujen jälkeen jaettiin voittajille palkinnot Wanupin haalilla.

USAn avaruusyritys saastutti ilmakehää

(Jatkoa sivulta 1)

riä jossain Afrikan länsirannikon seuduilla. Tämä tapahtui viime huhtikuussa.

Puolustusminsteriölle esitettyihin kyselyihin vastattaessa selostettiin, että eräs tekniikko oli unohtanut erään sähkökatkaisijan käyttämisen ja siitä syystä satelliittia kantava ohjus ei ollut saavuttanut aiottua kiertorataansa maapallon ympäri.

Virallisella taholla ollaan sitä mieltä, että ohjus paloi kitkan vaikutuksesta sen pudotessa takaisin maapallon ilmakehään ja että tämän tuloksena radioaktiivinen plutoniumi oli hajonnut pieninä hiukkasina maapallon ilmakehään ehkä noin 120,000 jalan korkeudessa maapallon pinnasta, mihin se voisi jäädä liitelemään useiden kuukausien ajaksi.

Niin selostetaan virallisella taholla mutta kuitenkaan ei ole olemassa mitään vahvistuksia siitä mitä tälle myrkylliselle aineelle on todellisuudessa tapahtunut.

Tämä epäonnistunut yritys voinee aikaansaada myös diplomaattisia vaikeuksia Yhdysvalloille, sillä sen yleiseen tietoon tultua on olemassa se vaara, että lukuisat hallitukset ja kansat voisivat arvostella joiseenkin kovakouraisesti Yhdysvaltain yrityksiä kehittää atomivoimainen avaruusalus.

Yhdysvaltain valtiosihteeristön väitetään olleen jo alusta lähtien joiseenkin varovainen suhtautues saan atomienergiakomission yritykisiin kehittää atomivoimaisia apulaitteita satelliittia aineita käyttäen.

Valtiosihteeristö oli annettujen tietojen mukaan asettanut kyseenalaiseksi sen josko oli olemassa minkäänlaista varmuutta siitä, että epäonnistuneen yrityksen tapahtuessa tämä radioaktiivinen aine voisi palaa olemattomiin palatessaan maapallon ilmakehään.

Vasta sen jälkeen kun kysymys esitettiin Valkoiselle Talolle oli annettu atomienergiakomissiolle lupa kokeilla näitä laitteita. Ensimmäinen näistä kokeilualitteista lähetettiin avaruusmatkalle kesäkuussa v. 1961. Sen jälkeen on lä hetetty matkalle muuta atomivoimaista satelliittia. Viimeisin niistä tuhtikuussa tapahtunut yritys epäonnistui.

Illanviettotilaisuus Tribunen hyväksi

Toronto. — Kaikkia edistyksellisten lehtien kannattajia kutsutaan Tribune kannatusrahasto-tanssiaisiin mitkä pidetään 300 Bathurst haalilla perjantaina, kesäkuun 12 päivänä alkaen kello 8.30 illalla.

Tilaisuudessa on tanssin lisäksi merkkitansseja ja muita erikoisuuksia, sekä ravintolatarjoilu ja ovipalkinto, mitkä kaikki maksavat vain $1.00.

Irronnut käsi toimii

Lontoo. — Nuori shanghailainen pöytätenniksen pelaaja joka menetti kätensä onnettomuudessa kahdeksan kuukautta sitten, pelaa jälleen, sillä hänen kätensä on ommeltu takaisin paikoilleen.

Lääketieteellisessä viikkojulkaisussa Lancetissa selosti muuan kirjoittaja, että kyseinen 27-vuotias tehdastyöläinen takertui viime vuonna kädestään koneeseen, jolloin hänen kätensä irtosi ranteen yläpuolelta. Nuori mies ja hänen kätensä kiidätettiin sairaalaan, jossa käsi liitettiin käsivarteen ruostumattomalla teräksestä tehdyllä, luihin kiinnitetyllä tukikappaleella ja ompelemalla verisuonet ja kudokset toisiinsa kiinni. Sittemmin teräskappale korvattiin luusirrolla.

Kahdeksan kuukauden kuluttua käsi oli alkanut taas hikoilla ja saanut takaisin tuntoaistin.

PERHEEN NUOREMMILLE

IRJA-TÄTI

Aila Says That Let's Fill Irja-täti's Mailbox

Dear Irja-täti, boys and girls

I wish I could have written sooner but I just didn't have time. The weather here is rainy to-day. It has been nice here but to-day it was raining.

We start our final examinations from the 1st of June to the 5th. I hope I pass them all.

Come on boys and girls lets really fill up Irja-täti's mail-box for her. Irja-täti better get a bigger mailbox because with all this nice weather going on I think you will have plenty of letters.

Thats all for now.

— Aila Alanen.

Ronald Is Waiting For Summer Holidays

Dear Irja-täti, boys and girls.

I haven't written for a long time. We went for a visit to Kirkland Lake at the end of April. We had a nice trip. Now I am waiting for my summer holidays. I hope to get a bike this simmer.

If I pass I will be in grade four. I guess I'll say goodbye now.

Ronald Jäntti,
McKerrow, Ont.

Puzzles

SCRAMBLED WORDS

The word in the beginning of each sentence in this puzzle is scrambled. Sit down and see if you can unscramble it in answer to the question asked right after it.

1. SPANEL — The name of a city in Italy.
2. LIECH — The name of a country in South America.
3. ROGAKONA — The name of an animal in Australia.
4. RETAS — The name of a flower.
5. PEALP — The name of a fruit.
6. MATCOT — The name of a vegetable.
7. WASPORR — The name af a bird.
8. LETUF — The name of a musical instrument.
9. LOWLEY — The name of a colour.
10. CRUSEP — The name of a wood.
11. DREAMBLE — The name of a precious stone.
12. RUSEOPRI — The name of a lake in North America.

ANSWERS:

1. Naples, 2. Chile, 3. Kangaroo, 4. Aster, 5. Apple 6. Tomato, 7. Sparrow, 8. Fault, 9. Yellow, 10. Spruce, 11. Emerald, 12 Superior.

THE CHILDREN'S CORNER

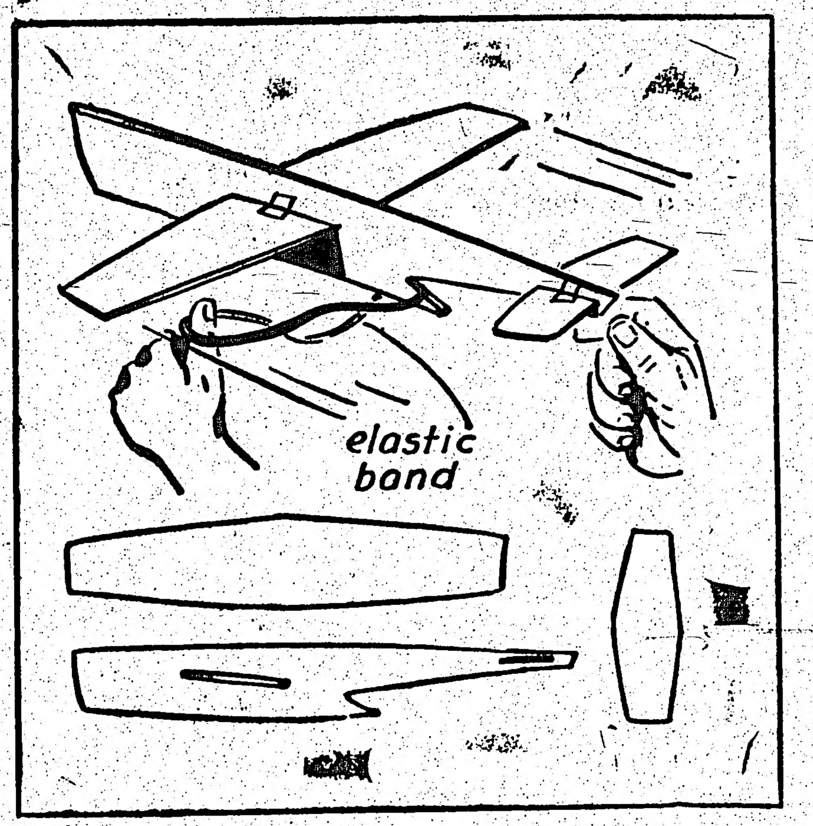

Make a paper jet using stiff paper and cut as shown. Stick together with tape. A thin rubber band will provide "jet" power, but be sure to fly away from traffic and people.—TNS Photo

MAKE YOUR OWN GARDEN

How would you like to make your own garden? Not a very large one — just a tiny garden in a bowl. It is quite easy and you will enjoy doing it.

First of all you need a bowl. If you can get an old stone one, about ten inches in diameter that will be ideal, but if not, then any sort of bowl — even an old enamel washing-up bowl which Mother does not want — will do. If your bowl has no hole in the bottom you must make one for drainage. Just a tiny hole will do, and make sure that you do not break the bowl if it is stone or pottery.

Now put some medium-sized stones all over the bottom of the bowl, taking care not to lay any over the drainage hole. Fill in the cracks and to a depth of half an inch over the stones with clean gravel.

Next you will want a layer of sod. This is not absolutely necessary, but it helps. Perhaps there is a field near you and the owner will let you cut a small patch of sod, or you may get some when you are out for a country ramble. You can take one or two tiny patches from a roadside ditch.

Lay the sod grass side down in the bowl. Next put a layer of sand, leaf-mould and fine soil. Leaf-mould can be gathered from woods or from fallen leaves in your own garden, or perhaps a gardner who has bought some will give you a handful.

* * *

Now you are ready to plant your garden. Take three or four nice largish white stones and put them in the bowl. Fill up between them, to about half their depth, with soil. In these pockets of soil plant your flowers.

Of course, for such a tiny garden you will want very tiny flowers. A little rock-rose, a garden daisy, a wild violet plant, speedwell, scillas, and if you can get it, a very tiny daffodil, known as Daffodil Minimus, which grows to only three inches high.

Place your garden on a sunny window sill and water it just enough to keep it nicely damp.

THE SAD TRUTH

Teacher: "How many mistakes did you make, Jimmy?"

Jimmy: "One."

Teacher: "A little while ago you told me yau hadn't done your lesson at all."

Jimmy: "I didn't. That was my mistake."

Annette Hopes For The Best in Her Exams

Dear Irja-täti, boys and girls.

How are all the boys and girls? Soon we will have to start writing our final exams. I hope that they are not too hard .The last time I got 7 A's out of ten.

My brother passed with first class honours. He was first in his class at College. Soon the holidays will start and I'm glad.

Annette Alanen.

Eugene Sees The Ocean Liners Going Through

Dear Irja-täti and friends.

Sorry that I didn't write sooner. But my father had to write a letter to my grandparents in Sudbury about our new home. We will be closer to Lake Ontario, we need only to walk there. Even the Ocean liners come through here.

My grandfather Matti Pappa died on May the seventh. He was buried on May 11th. He had been sick for a long time. My sister and I will miss him.

I will get a microscope when we move to our new home. That's because I love to catch insects. My favourite subject is science.

Goodbye for now.

Eugene Ellmen-
St. Catharines.

Irja-tädin postilaatikko

Hello dear boys and girls.

Quite a few weeks have gone by that we did not have any letters from the perheen nuoremmat. But today more than makes up for it with four letters. Two girls and two boys write in for which we thank Aila and Annette and also Ronald and Eugene.

Yesterday also was the birtday of one of our club members. Helvi Taulu from Whonock BC was ten years old and we wish her a very HAPPY BIRTHDAY. Also another BC girl Vickie Male will be celebrating her birthday next week on June the 4th. How would it be Vickie and Lorie if you would write to us, we have only hade one letter from you girls this year.

There is about a month anymore till the school holidays begin. But in the meantime you all will be writing your exams. We want to wish you the best of luck in your finals. Till next week, kuulemiin.

— Irja-täti.

LI'L PEDRO

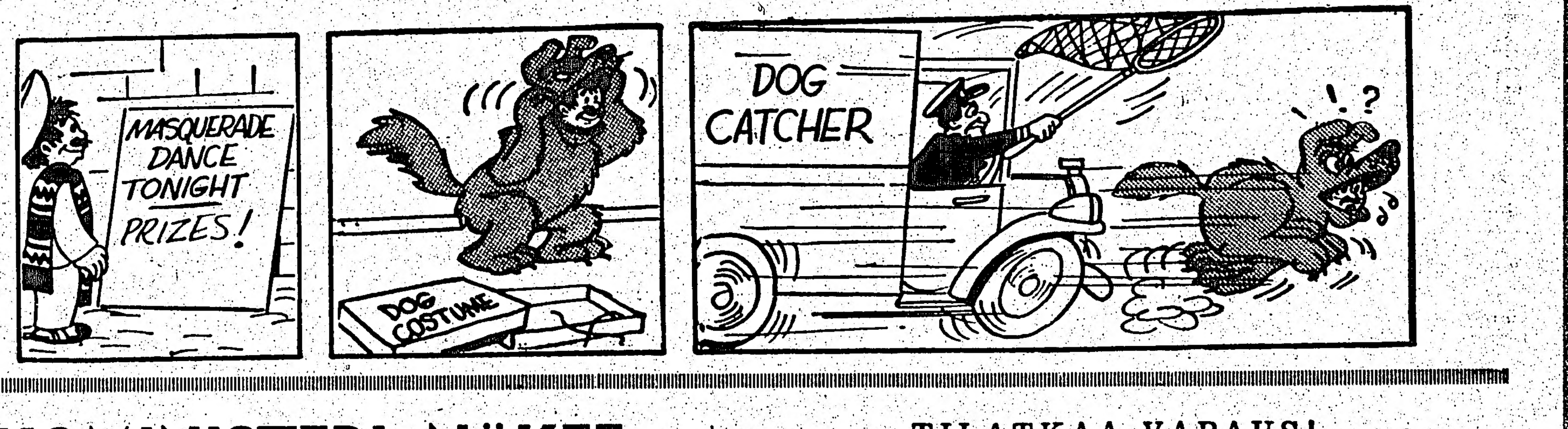

ULKOMINISTERI NÄKEE PAKON TUNNUSTAA KIINA

(Jatkoa sivulta 1)

olettamusta, että Canada voisi kannattaa itsenäisyyperiaatteen soveltuttamista Formosaan nähden vaikka se voisikin merkitä Chiang Kaishekin vallan siellä kaatumista.

Jos tämä periaate hyväksyttäisiin, niin silloin olisi mahdollista, että Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenyyteen voitaisiin hyväksyä niin Kiina kuin Yhdysvaltain marionettivallanalaisuudesta vapautunut Formosakin.

Mr. Martinin mielestä nämä voitaisiin diplomaattisen tunnustamisen jälkeen hyväksyä YKn jäsenyyteen Canadan taholta ja poliittisen ilmapiirin jossain määrin selviämisen jälkeen myös Yhdysvaltain taholta.

Mr. Martinin käsityksen mukaan Kiinan olisi YKn jäsenyyden saavuttamisesta annettava vastapalkki oksi lupaus, ettei se tulisi sekaantumaan Kaakkois-Aasian maiden asioihin — toisin sanoen, että se kieltäytyisi mahdollisista länsimaiden pyrkimyksien vaikeuttamisista Laosissa ja Etelä-Vietnamissa.

Vaikka tarkkailijat täällä totesivat, että kysymys oli erittäin tärkeä, niin ulkoministeri Martinin puhetta kuulemassa oli parlamentin alahuoneen 265 jäsenestä vain 48 Heidän joukossaan oli 10 konservatiivia, 3 uuden demokraattisen puolueen jäsentä, 5 socialcreditilaista, 3 social credit ralleen (Quebecissa social credit puolueesta eronneen) jäsentä ja 27 liberaalia.

Jussi: "Isä, muistatko kun kerroit minulle siitä vaaleaveriköstä ja kuinka sinut potkittiin pois yliopistosta?"

Isä: "Kyllä, kyllä minä sen muistan."

Jussi: "Niin, isä, eikö ole kummallista kuinka historia toistaa itsensä?"

MUISTOJEN KUKKIA

entisille naapureille ja ystäville

MATTI RANTA
(St. Catharines, Ont.)

ANNA SORJONEN
(Sudbury, Ont.)

MARY NORDMAN
(Mattawa, Ont.)

MUISTOLLE

LYDIA MÄKI

R.R. 1, Copper Cliff, Ontario

TILATKAA VAPAUS!

Kuuluisan canadalaisen kirjailijan

MAZO DE LA ROCHEN

JALNA-sarjan ROMAANIT

saatavana nyt täydellisenä, kaikkiaan 16 osaa

Mazo de la Roche on saattanut elämäntyönsä päätökseen. Hän kuoli 82-vuotiaana 1961 Torontossa. Neljän vuosikymmenen aikana hän kirjoitti Jalna-romaanejaan. Tämä maailmankuulu sukuromaanisarja on saavuttanut Suomessakin valtavan suosion — Jalna-teosten yhteinen painosmäärä kohoaa jo yli 570,000 kappaleeseen. Sarjaan kuuluu kuusitoista romaania, joista jokaisen voi lukea erikseen — mutta LUETTUANNE YHDEN HALUATTE LUKEA NE KAIKKI.

Tämä sukuromaanisarja käsittää kaikkiaan 6,555 sivua.

Jalnan synty — 401 sivua	Jalnan perintö — 511 sivua
Jalnan aamu — 327 sivua	Jalnan isäntä — 421 sivua
Jalnan kotiopettajatar — 376 siv.	Jalnan kukoistus — 428 sivua
Jalnan nuori Renny — 337 sivua	Näkemiin Jalna — 463 sivua
Jalnan kevät — 358 sivua	Jalnan miehet palaavat — 506 s.
Jalnan veljekset — 338 sivua	Rennyn tytär — 451 sivua
Jalna — 381 sivua	Kosijoita Jalnassa — 398 sivua
Jalnan perhe — 483 sivua	Juhlat Jalnassa — 376 sivua

TEOKSEN HINTA:

Kaikki 16 osaa yhteensä $39.85

Vapaus Publishing Company Ltd.

P.O. Box 69, Sudbury, Ontario